

ELŐFIZETÉSI DÍJ,
helyben hához hordva:

Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 9 frt. — kr.
Fél évre . . . 4 frt. — 50 kr.
Negyed évre . . . 2 frt. — 25 kr.

Néptanítóknak helyben:

Egész évre . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 frt. —
Negyed évre . . . 1 frt. — 50

Néptanítóknak vidéken:

Egész évre . . . 7 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 frt. — 50
Negyed évre . . . 1 frt. — 75

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és esütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyee számok kaphatók helyben:

Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomtatásában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdéjében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utca, Tóth-féle házban,
hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetes és hirdetések is küldendők.
Bérmentesen leveleknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.
Szerkesztői értékezhetni!
d. e. 11 órától 12-ig és d. n. 5-től 6 óráig.

Előfizetési felhívás

„ZOMBOR ÉS VIDÉKE“

1886-ik évi V-ik évfolyamára.

Négy esztendő áll mögöttünk. — Közelg az ötödik év.

Immár küszöbén állunk.

Kell-e igen tisztelt előfizetőinket tájékoztatnunk arról, a mit a jövő évben is tenni szándékozunk!

A „Zombor és Vidéke“ e nagy megye **egyedüli politikai ellenzéki lapja s hivatalos közlönye** a már félig-meddig meg is alakult megyei ellenzéknek.

Ebben áll összes létjoga

Nem hivatkozhatik a multban elért sikereire, — azokat megbírálni önmaga nincs hivatva, de elismeri azt mindenki, hogy **mióta** a „Zombor és Vidéke“ él s hallatja ellenzéki szavát, — e megyében sok mindenféle megváltozott. Nem uralkodik kénye-kevede szerint a kormánymentlen politikájának vak eszköze a megyei s városi főispán, és sok visszaélésnek utjába áll az a tudat, hogy lapunk legott nyomára jut s tiltakozik ellene. De fényes eredményként kell konstatálnunk azt is, hogy az ellenzéki zászló e megyében — várakozás ellenére — nagy diadalokat aratott s ma már nem áll jogában a megbujilált Tisza Kálmánnak azt mondani, hogy Bács-Bodrogh megye sülve-fove mamelekja. Nem bizakodhatik el a kormány, nem a megyei előljárság, — és semminemű nyilvános közeg nem állthatja magát azzal, hogy kénye s kevede szerint bánhatik el a közönséggel.

A „Zombor és Vidéke“ résen áll s minden alkalmat megragad arra nézve, hogy védje a jogot, az igazságot. Ebben áll a mi hivatásunk.

De sajna! — bár ez maga elégséges indok volna arra, hogy partikulánság nélkül minden hazafi támogassa törekvésünket, mely önzetlen s első helyen is magyar szellemű, — sem e megyei közönség nem támogat bennünket teljes erejéből, s valjuk meg öszintén — más, nevezetesen irodalmi érdemekre nem hivatkozhatunk mi sem e pártolás kikérésénél.

Ez előbbi oka, az utóbbinak. Niucs meg a kellő anyagi támogatás, tehát hiányzik az erő is, nem az erkölcsi, de az irodalmi erő, mellyel képesek lehetnének közönségünknek többit is nyújtani, mint a mennyit eddig nyújtottunk. Van olvasó közönségünk, s az ellenzék e megye felét magának mondhatja, mégis — a 60000 foyi lakosság felérése aránytalanul csekély részben tud vagy akar áldozni saját céljaiért, mert bizony — kimondjuk, — az eddigi előfizetések existenciánkat nem biztosítják.

Hogy mégis főnnállunk, — ennek első indoka erkölcsi akarunk rendületlen szilárdságában rejlik.

Akarunk résen állni, **akarunk** küzdeni elveinkért, **akarunk** harcot vinni a jogtalanság- s visszaélésekkel, gátat **akarunk** vetni mindennemű önkénynek, s szemébe **akarunk** nézni ama zsarnokságnak, mellyel a népjogok lassanként kiereszokolatnák a nemzet kezei közül.

Ez az **akarat** tart főnn bennünket, nem más. De bárha eddig így is volt, nem vesztettük el hitünket a jövő iránt.

A közönség sokáig várat magára, elvígve azonban megjön, mert be fogja látni, hogy méltók vagyunk pártfogására.

E hitben bontjuk ki a jövő évre is ellenzéki zászlókat s lépünk elő ama bizalomteljes kérelemmel a n. e. közönség elé: ajándékozzon meg bennünket a jövő évben is jóindulattal s ha lehet — többit előzetével, mint eddig, — hogy kitűzött céljaink megvalósítása mellett módunkban álljon irodalmi igényeit is nagyobb mérvben kielégíteni, s existenciális bázisukat ne egyedül erkölcsi akarataukra, hanem támogatásra, lelkes pártfogásra is építeni.

A „Zombor és Vidéke“ hetenkint kétszer vasárnap és csütörtökön jelenik meg s előfizetési feltételei itt következnek:

Néptanítóknak.

Vidékre. Helyben

Egész évre — 9.— 8.—

Félévre — 4.50 4.—

Negyedévre — 2.25 2.—

Néptanítóknak.

Vidékre. Helyben

Egész évre — 7.— 6.—

Félévre — 3.50 3.—

Negyedévre — 1.75 1.50

A „Zombor és Vidéke“ szerk. és kiadóh.

Karácsonytól-karácsonyig.

Csak egy évi rövid időköz és még is mennyi érdekés és nevezetes mozzanat fordult elő már ez alatt a nemzeti életében és milyen fontos, evitve-dekre kiható következményei lettek már ennek a rövid időköznek is az ország sorsára nézve?

Egy év, azt lehet mondani csak egy perc az örökkelvaló idő óramutatóján és mégis ezen mulékony perc alatt néha egész országok dőlnek romokká és a legfüggetlenebb nemzetek elvesztik sok századok óta híven megörzött szabadságukat.

De ne miszéljünk el annyira a gondviselés kiszámíthatatlan utainak tükésésébe, maradjunk inkább a felszínre s tegyük vizsgálátunk tárgyává csak azon tényeket és tényezőket, mellyeknek befolyása nem idéz elő ugyan katasztrófákat, hanem kiszámított rafineriával votti el a nemzetzi válságok magyát és lassu méreggel sorvasztja

el az országnak egykor viruló friss zöldjét.

Lássuk tehát mindenekelőtt, hogy a mult karácsony óta a kormányzat és törvényhozás korében minő nagyobb jelentőségű cselekvények merültek fel: és másodsorban azután vonjuk le azoknak alkotmányos következményeit.

A pécsovits és ósdi szellemben újból megalakult főrendiház mint a törvényhozás második faktora megkezdette működését. örökös és született tagjai a legközelebbi napokban már törvénybe cikellezgettek, elrendeltek, hogy azoknak minden újszülött, vagy ehalt fia sarjadékát a törzskönyvbe való beiktatás czéljából a törvényhatóságok, illetőleg a főispánok haladék nélkül kötelesek legyenek a helygymintiszternek bejelenteni.

Ez volt azon lépés, mely a történelmi fejlődés tanát meghamisította, az ősi hagyományokat föltrelokte, a fenálló törvényeket ignorálta és a demokracia

rovására, az alkotmányt korhadtt, oligarchikus oszlopokra tamasztotta.

Következett az állami nyugdíjtörvény, mely a minisztereket és államtitkárokat mar három évi szolgálát után nyugdíjban részesíti. Talán azért, hogy ezen magas állásokat a szegényebb sorstak is elfoglalhassák? Korántsem, mert hiszen ezen tisztés a kitélőnek önként magasabb jövedelmi forrásokat biztosít. Mert tehát? egyedül csak azért, hogy az országnak indokolatlan megterheltesével a miniszterelnök ur a maga kegyenczeit meg jobban lekenyerezhesse, főleg pedig azért, hogy az irányado osztrak nyugdíjtörvény szellemet hibebb kifejezesre juttassa.

Jött azután a tíz éves miniszterelnöki jubileum, mely nem azért érdemel megrovást, hogy a miniszterelnök ur tisztelői öszinte ovációkban siettek neki szerzenesikvánataikat kifejezni; hanem azért, mivel a főispánok ravasz mesterkedései folytan ezen ünnepegy olyanná nőtte ki magát, mintha abban

az ország közveleménye nyilatkozott volna, mintha általa az országos közbizalom tette volna meg hódolatát és adta volna meg a min. elnök urnak kormányzása feletti helyeslést, elismerést és a jövőre való felhatalmazást.

De forduljunk el az állóajítás ezen kétes értékű nyilvánításaitól, a fényes felvonulás szemképrázató látványosságától és a miniszterelnök urnak az egyes küldöttsegekhez intézett, kegyesebbnél kegyesebb, fejedelmi válaszaiktól. Nyugodjunk meg abban, hogy a hazában még igen számos oly körökre lehet találni, a melyek gondosan elzárkolznak a korrupció csábjai s az amítás maszlaga elől és az öszinte szót, a tisztá önértetet többitre becsülik, mint a betanult hízlegések dioseneket.

Mindezeknél jóval fontosabb az öt éves mandatum megszavazása, melyet a miniszterelnök ur ugy dobott fel a napirendre, mintha csak egy egészen másodrendű lényegtelen módosításról lenne szó s melyet néhány sorban oly

odavetöleg gyöngén indokolt, mintha a kérdés csak a körül fordulna meg, vajlon a frakkot három vagy öt gombra kellessék-e begombolni, hogy az a divatnak megfelelően?

A nélkül, hogy e tekintetben bármely oldalról kérvényezések történtek volna, a nélkül, hogy a választásoknak idő engedtetett volna a nyilatkozásra, és a nélkül, hogy az országos közvélemény megérlelődött volna, a miniszterelnök ur ezen egy szakaszhoz kötötte az ország ügyét, nem gondolván azzal, hogy ez az alkotmány egyik legemlensebb jogának sérelmét involválja.

De hagyján, hogyha a miniszterelnök ur már ezen újabb jogfosztásra elhatározta magát, vette volna legalább megfontolás alá a Szilágyi Dezső által előterjesztett s többek által behatólag támogatott határozati javaslatot, mely hivatva lett volna a választási és igazolási visszéléseket kiirtani, vagy legalább korlátozni. — De nem, mit neki Irányi, Apponyi, Szilágyi, Ugron, ezek mind badarságok, a cél nem az, hogy a visszélések megszüntetessenek, a cél az, hogy azok segítségével lehessen győzni és egy fél jubileumi időn át tovább grasszálni, míg a nemzet annyira megpuhul, hogy egy az ő kénye-kevére szerint guruló lapdát lehessen belőle csinálni.

Sic volo, sic jubeo, ergo nagy többséggel megszavaztatik.

Mit szóljunk a köztörvényhatósági törvényjavaslatról, mely a közigazgatási biztosságban már a nagymester szája íze szerint letárgyalított s mely ékes koronáját képezdi Tisza Kálmán államférfiu bölcsességének ép úgy, mint hazafiu érdemeinek.

Ezen törvényjavaslat kétségtelen elfogadása után minden hatalom Tisza Kálmán kezébe lesz kiszolgáltatva, mert a hajdani Administrátorok és Kreishauptmannok csak kismiskák voltak azon hataskörök képest, melyet a mostani főispánok fognak bitorolni.

Nekik mindenhez lesz joguk, ök mindenbe befolyhatnak. Nem lesz az

állami, hatósági és községi adminisztrációnak oly tere, a bírói hatalomnak oly ténykedése, melybe kisebb-nagyobb mértékben be ne avatkozhatnának és az uralkodó állampolitika érdekeit ne érvényesíthetnék.

Állami és hatósági tisztviselők kinevezése, választása, ajánlása, áthelyezése és felfüggesztése, valamint elbocsátása is mind az ő hataskörükbe fog bevonatni és jörsz az ő felvilágosításai és információiktól fog függni boldognak és boldogtalanak sorsa, széles Magyarországon, mindenütt.

A vármegye nem lesz jövőre egyéb, mint egy gyakorló tér, melyen a főispán kénye-kevére szerint, azonban mindig Tisza Kálmán kommandójára ekzecciroztat.

Hogy azután ezen jól betanított és fegyelmezett tisztviselői és hivatalnokai hadsereggel, a szükségelt puskapornak bő készletben tartása mellett, nem lesz nehéz az öt éves mandatum lovagait is megválasztani, ehhez nem kell magyarázat.

Kiváltképp ha elgondoljuk, hogy a csak most alkotott nyugdíjtörvény megszegésével, a főispánok minden tisztesség gúnyjára ténykedéseik jutalmulói előnyös provisiókban fognak részesülni, mely a jó ügy iránti lelkesedésüket mindig ébren tartani s buzgalmitok nagy mértékben fokozni fogja.

Hátra volna még az 1886 ik évi állami költségelirányzatról szóítani, de az ennek keretében évről-évre óriási mértékben nevedő deficizetek már oly megsokott, mondhatni természetesen tartott dolgáig váltak, hogy azokat a nemzet nagyobb része csak az örvény szelén, a közvetlen sülyedés perczében fogja észrevenni.

Ime, kedves olvasóm, ezek a szabályszerűen azon kézzel fogható és szemmel látható nyomai, melyek a kormányelnök ur hatalmi járását jelölik és melyeket ő a reakciói süppedései talaján mindig szélesebbre, mindig mélyebbre taposni, eléte feladatúul tűzte ki magának mindaddig, míg az absolutizmusnak tayloról már hallható mo-

raja kitor, és hazát, nemzetet, de őt magát is romjai alá temetendi.

Es mindezekkel szemben az ellenzéknek fardhatatlan és nehéz küzdelmének nincsen aildás mert a nemzet kiválóbb részét vagy a közonyi dermesztette meg, vagy a korrupciói atka fogta meg és a választásoknál már nem a hazafiság szelleme, hanem a lelkesedés lángja az irányadó, hanem a minden nemesebb érzést elfojtó molochnak érez kolompia és a hazugságnak mézes-mázos szavába fagyott csábjai.

Imádkozzunk e szent napon az ellenzék diadaláért és küzdelmének sikeréért, hogy az öt éves mandatum kipróbált hü és lelkiismeretes férfiak kezéire bizassék.

Övjon az ég az idei karácsonyhoz hasonló mostoha Krisztkindlított.

M. K.

H i r e k.

Kinevés. Ivánovics József a zombori kir. postahivatal főnöke II. osz. főtisztviselővé lett előléptetve. Kovács József újvidéki járásbírósig albró az ugyanottani bíróság hoz bíróvá nevezetett ki.

Előléptetés. Scultey Zsigmond baji kir. aljárásbíró a szabadkai kir. törvényszékhez bíróvá nevezetett ki.

Zombor sz. kir. város törvényhatósága az 08-28 n. d. e. 9 órakor a városi szik nagyerőműben, rendez közgyűlést tart.

A halálra ítélt Vlaszkits János — kin az itélet már közelbe végre is fog hajtaná — értesült a legelőbb ítélőszéknek helybenhagyó határozatáról privát után s kétségbeesésében fölmentette ercit. A nagyverő vérsz egyen rendkívüli mód elgyengítette, de idejekorán rájöttek tetére s most gondos felügyelet s orvosi ápolásban részesül. Hogy miképen tudhatják meg Zomborban a trszé ki foghában levők a felsőbb bíróságok ha tározatit, mielőtt még kihirdettetének, arról igen sokat lehetne regélni. Náluk ugyanis nagyban divik a rab-szolgalat, s az egész megye palotában a főispán, alispán, főjegyző, íktató stb., rabokat tart szolgalatban, kik így mindenről a mi a külvilágban történik értesítést nyherbetek s bevizsk frissben fogolytársaiknak. A főispáni s alispáni rab urak olykor este 10—11 óráig is szolgalatban vannak s igen jó módnak örvendének. **Az újvidéki ügyelet** jan. 9-en calco fuseret rendez, de fékony czérből.

Gyászhor. Krisztháber Mór kulai ügyvéd nejé, a hó 18-an viruló kora, legszébb évében elhunyt.

Zombori kaszinó egyletti dalarda 1885. évi december hó 31-én Szilveszter estéjén a zombori polgári kaszinó egylet helyiségeiben tombolavai egybekötött dalestélyt rendez.

Cseh Ervin kir. biztos a szerb egyh. congr. szuszón becsi lapok szerint, — állásáról lemondott.

Legujabb! — Szerbia és Bolgárország hatad viselő lelek között — az internationalis katonai bizottság által ajánlott módokat alapján — a legyzer szünet józ 1886 ik évi márczius 1-éig szerződésileg biztosított és illette lérejtét.

Elköltözés. Popovits Theodózius a városzerte jó ismert s általában kedvelt honvéd százados innen áthelyezés folytán Pancsovára költözött. Szamos barát emlékt. tuzi őt Zomborhoz s viszont füződik hozzá innen, — mert szívelyes modora, lekötözött barátság magvasítéke által a zombori intelligens körök rokonszenvelt virta ki, s igen sokan fáljalják elávozatit. Mi a közvélemény nevében monduk e helyt neki ószinte „isten hozzád”-ot!

„Közép Bácska” írja, hogy Topolyán a bicskasz és uoallás napi rendez van. Halálal tenyegetik a járásbíró, plebánost, egyezval minden polgari ugy, hogy még nappal sem biztos az ember élete, a napokban is egy 15 éves fiút, a mint az udvarból kilépett, lejte skartak szúrti egy késsel, de kezevel felkapta az ütést, és így a haláltól megmenekült.

Beküldetés Zombor sz. kir. város törvényhatósága által alkotott szabalyrendeletek gyűjteményének első füzeté. Öbajándot volna, hogy polgarinak e most már könnyen hozza férhető szabalyrendeleteket alaposan tanulmányozzák, mert azok ismerete igen hasznos, ellenben nem tudásuk káros lehet. E füzet tartalma igen változatos, szól a többi közt a korszami itéletről, az ebartasról, az idővödözések a város területén való korszatiásáról, a kejelgesről, lakherieréről, köztisztaságról, stb.

Beküldetés. Rendőrségünk vagy nem veszi, vagy nem akarja észrevenni, hogy a tilalom dacára meenyire szemtelenedik a város legfogalmasabb utcaiban az író köldus? Pedig a Falcione srkáu már napokon át olalkodik egy, megszólítva minden arra menő s ha nem kap almászat, úgy nagyot károm kodik. — Ezt talán csak észreverte volna s bekérthette volna valamely „éber” Andras bacsit? Pedig hát a főispánit ur őt naszága szszonya, hogy rüdnök muszáj lönyül! **A „szeretet”-ről** címzett szabadkai négyelet 1886. évi januar 16 án a „Post” szalida nagyerőműben, arvanása slappánk javára táuczigalmat rendez.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A Zombor és Vidéke „Krisztkindli”-je.

— Tanulságos egy történet. —

Sokáig gondolkozott a „Krisztkindli,” hogy ugyan mit hozzon a „Zombor és Vidéke”-nek, — miután meg van az írva, hogy senkiről sem feledekzik meg, s mindenki számára tartogt egy kellemetes meglepetést.

Negyedik évté, hogy a „Zombor és Vidéke” ezt a „Krisztkindli”-t várja.

De hát hü alom, dore képelezes, vak álhiedelm, visszavándó remény, hogy az előléptetés is szaporodni tudnak.

Ez irányban hát a „Krisztkindli,” — a kinek minden lehetősége, csupán ez az egy nem, többé nem tett kísérletet: — lemondott róla, mint az izraeliták a Zionról, a havá imádságokban mindig vágyakoznak, de azért egynek sincs komoly szándékában odamenni. A mi Zion az izraelitáknak — az nekünk az előléptetés szaporodása t. i. az igéret földje.

Az előléptési igéret azonban hátúli setési kötelezettséget se von maga után, s ha a kiadóhivatal elegendő könnyelmű az ilyen igéretbe bizoni, akkor úgy jár, mint a váltóbírók, s ki elfeledi váltóját óvatolni. Ambar az még akkor is keresi váltója elfogadóját, míg a „Zombor és Vidéke” elfogadóját hiába keresik.

Igy állván a dolgok a „Krisztkindli” még sem akart letenni arról a szándékáról, hogy karácsony napjára e lap szerkesztőjét valami edésséggel lepje meg.

S hála legyen neki, — meg is találta az igazi utat, — mert neki minden lehetősége, csak egy nem, t. i. a mint föntebb mondtunk.

Sőt talán az is... Ki tudja?...

Mert a mi karácsonyi meglepetésünk minden hívatott lapszerkesztő mindennapi imádságát képezi; ugyszólván „Miatyánkja”.

Tetejibe aztán a világ elismeri róla, hogy okos — hítkus ember, érti a dolgát! Nem így a „Zombor és Vidéke,” a kinek a tollából néha nagyobb csipeen, — mint maga a szerkesztője csak álmodhat ná is.

Nevezetesen így esett ez azzal a sajttörpérel is.

Hogy is juthatott volna észre annak az ártatlan jámbor embernek, amikor tollát a tantábjára mártotta, hogy mikor onnan lecsuppent a csouka „kutya-nyelv”-re, hát 800000 embernek kijut a becsületértés és rágalmaszából.

Egy csepp téná... két szó... a az egész osztr-magyar armádia becsületében van megsértve s rágalmasza.

Igen, megsértve a közöshadügyminiszer 6 excellentiája, hr. Edelsheim-Gyulai főhadparancsnok 6 excellentiája s azután a hány generális... ezredes... őrnagy... kapitány... hadnagy... őrmester... kaplár s kövitzet a ki csak az osztrák-magyar hadseregben szolgal, az mind becsületében van megsértve... S mindent egy csepp téná... egy két szó... — egy kis jelenteketlen ujdnóság okozta, melyert a szerkesztő nagyon megjutalmazva érezhette magát, — ha mind az 50 előléptető végig olvasta.

De a sors utai kiszámíthatatlanok.

A „Zombor és Vidéke” évről-évre leezkedett kormányt, és a mi még annál is nagyobb ur, főispán — egész megyei előjáróság, s mindent, — a mi csak elég vakmerő nem az ő szája íze szerint csalekedni meg a dolgát, — s mi történik?... A magas kormány, a megye, — legnagyobb bonhivomállyal végigolvassa a „Zombor és Vidéke” lelkéit, s a legnagyobb ur az egész országban, a ki senkinek se felelős, a ki előtt mindenki hajlong (a ki csak mameluk!) a ki még a független bíróságnak is parancsokat oszt, a ki egy jogtudós ügyvédet egyszerű szolgabírói ukázzal a buda-

pesti rendőrség utján elfogathatna s dutyiba zárathatna, — (probatum est!) mondom — az a retentó nagy ur — a főispán azzal bosszulja meg magát a „Zombor és Vidéke”-n, — hogy — — praenumerál rá.

Hát nem kétségbeeső egy állapot ez! S nem a „Krisztkindli” csudatve hatalmának köszönhető e, hogy a közös hadügyminiszter az 6 excellentiája, a ki ott szekel Beesben s szornnyúságesen nagy ur, talán még a főispánál is nagyobb, azután meg Edelsheim Gyulai br. a főhadparancsnok, a ki bízvaat nagyobb ur Tisza Kálmánál is, mert vele is nemetül korrespondál, ha hivatalosan egy szóra méltítja, — mondom ezek a nagy urak azt az igyénytelen csepp nyomdafesteket, melyet hadgyakorlaton a szegény baka Walfenrock ján meg Edelsheim Gyulai br. se venne észre (pedig mindent észrevesz ám a gyilkostekintű!) — észreverte a „Zombor és Vidéke”-ben, pedig nem is praenumerál rá.

Ezt a „Krisztkindli” csudatve hatalma nélkül ezek a retentó nagy urak nem vették volna észre, s akkor — fájdalom, — ott volnának a hol a mádi, — se sajttörpé, se előléptetés...

Azonban bárha olyan korrupcióz világot is élünk, hogy egy ily nagy megye a saját igazmondó ügyiségét se támogatta kellőképp, — nem veszett még ki mindenütt a hazafias virtus.

Hál’istennek, van közös hadseregünk, s ha egyébre nem is, de arra bízvaat jó, hogy egy szegényke vidéki újságlaput kihuzzon a hinárból...

Ennyi csak kitellik 800000 katonától, kivált ha osztrák-magyar!

De nem is fogunk hátatlanok lenni! Ne mondja azt a közös hadügyminiszter, s a főhadparancsnok ur 6 excellentiája, hogy a „Zombor és Vidéke” nem tudja, mi a „tisztesség.”

A zombori színház-résztelenségesség választása t. hó 22-én a déli órákban arról értekezett, hogy Dobó Sándor volt színházgazdája, jelenleg színház-társaságban megjelent Pesti Ihsaz Lajos színházvezetőnek kiadhatja a január elejétől fogva a színházat, avagy bejárja-e a pályázat lejárta? Eredménye az értekezletnek az volt, hogy a pályázat lejárta be fog várni, s csak aztán döntenek a kérdés fölött. — Örvendünk ugyan a felet, hogy a választás nem hamarokja el a dolgot, — de véleményünk szerint az eddigi pályázók közül határozottan Pesti Ihsaz Lajosnak lehet egyedül chance, kiről, illetve tartásáról az „Ujvidék” legutóbbi száma is igen elismerőleg nyilatkozik. A reflektánsok között van Tóth Béla, a ki azonban a zombori közönségnek nem kell, és Sággy Zsigmond is, kinek tarsulata előttünk isme retlen. Ez okból — nézetünk szerint a színház már most is odaigért lett volna Pesti Ihsaz Lajosnak, mert kivüle nincs alkalmas reflektáns a felő, hogy a húzavonással a jó tarsulatot elszakítsuk. Pedig ha már egy talán, ki akarja adni a színházat, — akkor jól vigyázzanak, nehogy ismet kalambizásokba bonyolódjanak, mint Mosonyival. Egyébiránt iparkodni fogunk megismerni Pesti színház tulajdonosát a repörtörrejtés s közelebb a közön ségek is bemutik.

Neorológ. Rügyicán Maison Jskab volt bajsa plebanos e hó 17-én elhunyt 81-ik évében elhunyt.

Zombor szab. kir. város törvényhatósága által sikotott és a felsőbb hatóság által eddig jóváhagyott szabályrendeletek gyűjtemé nyének 100 oldalra terjedő és 19 szabályren deletet tartalmazó 1. füzeté s kiállításáért — 45 krral a városi leltárban kapható.

„Az ujvidéki dalárdá” karagya Kun Miksa lett, a kivel a dalárda a 3 évre szóló szerződést kötött s kinek vezetése mellett a rendszeres dalgyakorlatokat már meg is kezdte. Kun Miksa igen jeles tehetség, diszre válik az ujvidékieknek.

Körvädszát. A csikeriali vadásztársaság a mult csütörtökön, tartotta szokásos évi körvädszátát. Az eredménye meglehetősen kielégítő volt, a mennyiben 47 nyúl esett el. A vadászat befejezése után a felső csikeriali vasuti állomáson vig kedélyü mulatságot tartottak.

A helyb. polg. Casznó és Nápörk ujságait f. hó 26-án szombaton fogja elárve rezni. Szolgálgon ez az érdeklődők tudomasára.

A Pesti Napló totemesen leszállta az előzetési díjat. Az előzetési felhívás a hirdetek között olvasható.

Mult héten tartattak meg Hercezsabergei táncszkolájában a cottontánczok. Átalában véve igen szépen sikerült a. A férfi-cottillón alkalmával szép csokrokkal lepettek meg a csinos kis tánczosok.

A „Zombor és Vidéke” 2 ingyen exemplárral mindenesetre szaporodni fog. Egyik meg egyenesen Becsbe a közös hadügyminiszter urhoz, a másik br. Edels heim-Gyulaihoz!

Fájdalom, az egész armádiának nem küldhetünk ingyen exemplárit, — mert 50 példány ugyan elegendő arra, hogy 80000 katoná becsületében meg legyen sérve, de hogy valamennyinek jusson egy-egy gratis példány, ahhoz már kevés.

Igen ám — fogja sáhajtvá mondani az érzenye szívű olvasó, — szép ez mind, de azért a sajtópor mégis csak sajtópor marad, s abból nagyobb baj is származhat, mint a mennyiből a bolondos cikkből kiolvasható.

Mindjárt megvisszataljuk a jó lelku olvasót.

Ne higye ám, hogy a közös hadügy-miniszter, vagy br. Edelsheim Gyulai avagy egy lélek is a 80000 ember közül sérve érzi magát az által, a mit abban a kis ujs donsgunkban mondotunk. Szó sines róla. Mindössze is csak az van ott mondva, hogy „nem valami tisztességes az ó bánásmódja a szegény katonasággal.” Azaz hogy más szóval, — nem sokat mókázik Edelsheim Gyulai az 5 alantasával, ha mindjárt generalis vagy ezredes is, hát még ha kövítés. Ha valami libát lát, — vagy vala mit hibának nevez (a mi nem mindegy!) úgy elkezeszti még az apja fiat is mindenek, hogy csak egy ropog bele.

Persze ez nem valami tisztességes do log — a mi „rongyos czibil” eszünk szerint, de „katonák” nál már ez így van s nem másként. A mit pedig Edelsheim-Gyulai ur megtesz a generalissal szemben, azt a generalis megteszi az ezredessel, azt az örnagygyal is így tovább le egész a káplárig, a ki meg a „baka isten” t se kiméli. Hízen tudja azt mindenki.

Nekünk, „rongyos czibil” eknék ez a dolog nem látszik valami tisztességesnek,

Karácsonyfa-ünnepe. A helybeli jótétekyony neoyelvt. l. hó 23-án, szerdán d. u 3 órákor tartotta meg szokott karácsonya ünnepeit a városháza nagyteremben igen nagy számu közönség előtt. — Az ünnepeit J.uch Ferenc leányosztályának éneke nyitotta meg, Ezután dr. Margalts, a neoyelet-nök titkára meglehetősen hosszú beszédbe lépett jelentést az ünnepeit anyagi viszonyairól. Szerinte ez a negyedik karácsonya ünnepe. Első alkalommal 50, másodsor 70, harmadsor 92 és az idén 101 szegény gyer mek ruházottat fel. — Követe ezt ismet a leánykák éneke s végül a neoyelet bizott mányai tagjai kieszották az ajándékokat.

A bajai vörös kereszt fiók egyet a szerb beszülettek részére pénztárából 300 frtot utalványozott ki, és azoukivül 119 frt 40 krt gyűjtött.

Párba. Szabadkán Vécsei Samu az ott megjelenő „Szabadság” munkatársa a tisztikar egyik tagjával párbajt vívott. A párbajra Vécsei egy a „közönség köréből” rovat alatt megjelent és a színház zavargásokra vonatkozó cikke adott alkalmat. Mindket fél megsebesült, de egyik sem veszedelmesen.

A katonatiszti kar szolgálati pótléka. Király Ö Felsége elrendelte, hogy a közö hadsereg összes tisztjei és tisztj rangban álló alkalmazottjai a másodosztályú százados tól vagy kapitánytól lefele 1886. január elejétől kezdve havonként minden hó elejéig elvett fizetését tíz forint szolgálati pótlékok kapjanak. E pótlékokban nem részesülnek a Dalmecziában pótlékok huzó tisztje, továbbá a nyugdíjasok s mindazok, kik másnémet pótlékok kapnak. A nem tisztjeltyettes kade tek havi nyolcz forint pótlékban részesülnek. Minden újonnan kinevezett örnagy felszere lési szükségleteire egyszer s mindenkorra hatász forintot kap.

Az ujvidéki kir. törvényesék e hó 15-én tartotta a vegtargyalást az ottani postapost ügyében mely alkalommal Szlávis Matou postaszolgálat lopás miatt 4 évi börtönrre, 8 évi hivatal és polgári jog vesztésre, Giszlar János szinten lopás miatt 3 évi börtönrre és 6 évi hivatali és polgári jog vesztésre; továbbá orgazdaság miatt Janos Janos postaszolgálat 1 1/2 évi börtönrre, Giszlar Krisztian az ozv. V. s Rózát 6—6 havi börtönrre.

Budavár vizszövetelének megünneplése. Az ez alkalommal rendezendo történelmi kiállítás támogatására a belügyminiszter a törvényhatóságokat körendeleitűleg felhivta, mikéül ezt a fővárosi ünnepeit rendezendo bizottság kérelmezte.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink a Frankin-Társulat kiadásában megjelent hírlapok előzetési felhívását. Ez utobbiak között a legújabb az immár 33-ik évfolyamát elő „Vasárnapi Ujság”, mely nagy képes hetilapok, az olvasó közönség e ki

de mivel hogy az már úgy van kiadva a magas hadügyminiszterium rapportjában, — hogy a katonával nem kell sokat diskural gálni, hanem egy szó, mint száz — „6 óra kurta vas” stbeff járja (a minthogy ezt már Sirus ur jobban tudja, a ki a „baka levelek”-et megírta, meg a „Bolond lötök” is a ki a general Sakr-mentovitsot szoláta ta meg), hát emélfogva mi — (már mint a „Z. és V.”) nem is fogjuk ezt máskép tenni, még nem is czikkezünk róla, hanem csak akkor esik meg a szívünk a szegény katonán, mikor annyira elkeseredik a bánásmód felett, hogy föbe lövi magát.

Akkor se nagyon aprehendálunk, s nem bánjuk senki becsületét, hanem csak annyit könnyítünk a szívünkön, hogy kimondjuk: „igen bizony vitéz Edelsheim Gyulai főhad parancsnok ur, — ez a „mi felfogásunk” szerint „nem valami tisztességes bánásmód”.

De a becsület sient előtünk! Azért hát értsük meg egymást! Isten ments, hogy mi a „katonák” becsületét irtánok.

Becsületés ember az mind a 80000, kivéve, a melyik nem az, ha van olyan is köztük, a miről én nem tehetek. — Mert én bizony egyiknek se látok a veséjébe, — de nem is tartozik rá.

Hanem a mi a „bánásmódjuk” illeti, — már tisztesség becsület — én bizony ma gam is abban a nézetben vagyok, hogy „az nem valami tisztességes”, nem ugyan mindig s mindenütt, de „fozabályként”, mert úgy van kiadva a katonai 10 parancsolatban (olvassa el, a ki nem hiszi!).

Igy van az igen tisztelt s nyájás olvasó. Ha az ezért e lap ártalan s jámbor szerkesztőjét a budapesti esküdtsek ver dikte eltiléne, — hát akkor ünnepeisen megfogadom, hogy megyek vele én is Vácra!

Piripöcöy.

próbált házi barátjának jóvőre legjobb aján lása, képinek évről-évre szaporodó száma és szebb kivitele mellett, kiváló irodalmi erők által kiállított, folyvást növekedő változatos tartalma, mely teljesen fölöslegessé teszi a magyar közönségnek hasonló külföldi lapok jóságát; míg társalpa a „Politikai Ujdonságok”, a politikai heti események gaz dos és hű összeállítását adja és képes gaz dasági mellékappal van bővítve. — A „Képes Neoplaj” a legolcsóbb hetilap, a kevésbé va gyonosok vasárnapj ujsága, taulesos és mu latattató tartalommal, s a politikát tárgyaló rendes rovatall; ezek kiegészítője a „Világ-kronika” című képes mellékappal, mely eddigi rovatai mellett újított kezdve nagyobb elbe széleket és regényeket is fog közlöm és a mely hetiközönynek ép úgy, mint a „Képes Neoplaj” náka ára félreves csak 1 frt. Ugyanez iv tartalmazza a „Jortudományi Közöny” szaklapnak előzetési felhívását, továbbá a Frankin-Társulat könyvkiadványainak jegyzékét.

A pécsi sajtóbiróság jövő év január havában fogja tárgyalni Keller Létván ujdéki ügyvédnek a „Neusatzter Zeitung” szer kesztőjének Bachmann ujdéki tanító és tagtársai ellen, a „Bács-Bodrogher Presse” ben ő ellene közzétett, állítólag becsületes r tést tartalmazó cikki miatt sajtóterét. Vadló ügyvédje dr. Polónyi Géza s vadlották ügyvé de dr. Komjáti Béla lesz.

Az adai pusztákon egy asszony, midőn onnan dolgáról jött, — kutyák által szét lett tépve.

Bácskai utak. Az „Üstökös” írja. — Hány mérföld van Szabadka? — Három: — De ilyen roz utban csak több lesz?!

Lapunk legközelebbi száma — a karácsonyi ünnepek miatt — csütörtökön fog megjelenni.

Felolvas szerkesztő és kiadó-hatalpaltalponas:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Házelasás.

Kényelmesen berendezett Széchenyi körúton 232. sz. a. fekvő lakházamat Zom borban szabad kézből jutá nyos áron eladom.

Dr. Roheim Lipót.

Zomborban, a városzház épületében.
Könyv- és könyvtárbizottság.
Mindennemű nyomtatványok a leg-
javára előnyös áron ká-
szíttatnak.

Muzsik és Partics

Uj fodrász-terem.

Van szerencsém a t. közönség tudomasára hozni, miszerint az iskola utczában, a gőzfürdő épületben a kor igényeinek megfelelő

fodrász- és borbály-termet nyitottam; és kérem szives pártfogását, melyre előzékyek és pontos száigalt által magamtól érdemessé tenni főcékve sem leendő. Kiváló tisztelettel

Kultly Máttyás,
fodrász, Zomborban.

Renkívül érdekes és becses

Képes Családi Lapok

karácsonyi száma,

melyvel VIII. év folyamának ujvi negyede kezdődik.

A lap nyolcz éves multja és kivított népszerűsége magában értelmez annak érdemét. — E számban az érdekes elbeszélések kívül, melyeket Borostyáni Nándor, Ilkósi Viktor, Gerő Károly írtak, két új eredeti regányt kezd meg. Erdélyi Gyulától és Sziklay Jánostól. Képei mind kiváló szépek.

Matatványszámok ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A lap előzetési ára: negydedévre 150 kr., félre 3 frt, egész évre 6 frt. — Ez tehát a legolcsóbb és legszebb képes hetilap. 3—1

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Mähler Vilmos Budapest, IV. pappnevde-utca 8. szám.

A legolcsóbb politikai nagy naplap!

Előzetési felhívás

„PESTI NAPLO”-ra.

A „Pesti Napló” 1886 ban harminczhetedik évfolyamába lép. Fényes mult áll lapunk megett s fényes jóvőre jogosít minket a magyar olvasóközönség állandó partolása, melynek viszonzásaul a lap előzetési árát tetemesen leszállítottuk, úgy, hogy most a magyar közönség a „Pesti Napló”-ban évi 18 forintért naponként ketszer megjelenő nagy politikai naplapot bír, mely az olvasónak a nagy naplapok iránt minden igényt a legteljesebb méryben kielégíti. Erről mind szelebbek korokban akarván hírt adni, fölkeressük e lapok hirdeti rovatát is, kerve a t. olvasóközönséget az előzetés mind előbbi megtevére, hogy a lap megkötésében kesedeim ne törtenek.

Elzenkei politikát vallunk; a lap nagy tradiczióhoz mértolag, egész buzgó sággal előmozdítjuk az alkotmányos szabadság és a magyarosodás érdekeit. Munkatársaink körébe számitjuk a legkitűnőbb erókat; kiadók összeköt tésével fogva a magyar lapok között egyedül mi közelhetjük Kosuth Lajos iratát.

Társaink, egyéb napi közleményeken kívül, folytonosan a legkitűnőbb regényeket közli; a jövő év elejére nagyobb műveket ígérhetünk Beniczky-Bajza Lenke és Malot Hektortól.

Napi rovataink gazdagok és élénkek; a háboru által külön hadi tudósítók voltak; gyors és hiteles eredeti táviratokat Europa minden nagyobb városából külön összekötetések által biztosítottunk.

Lapunk hétfőn reggel és ünneppaj után reggel is megjelen.

Előzetési feltételek:

(A „Pesti Napló” megjelen naponként ketszer, hétfőn reggel rendkívüli számat ad ki.)

Egész évre —	18 frt — kr.
Félre —	9 frt — kr.
Évnyedre —	4 frt 50 kr.
Egy hócra —	1 frt 50 kr.

Ha az esti kiadás postai különküldése kívánatik, postabélyegre havonként 35 kr., évnegyedenként 1 forint felülfizetendő.

Az előzetéseket Budapestre a „Pesti Napló” kiadóhivatalának (Ferenczik tere, Athenaeum épület) küldendők.

A „Pesti Napló” szerk. s kiadóhivatala.

Csókás Flórián

szij- és nyereggyártó Zomborban
Jakobcses-féle házban.

Ajánlja a n. é. közönségnek gazdagon felszerelt raktárából mindennemű
lószerszámaikat, lovagló- és vadász-eszközöket, nyergeket
mindennemű bőrből.

4-3

Nagy választékban valódi angol

lópokrócok és lótakarók,

lő- és kocsi-fékek, lóvakarók, ösbőrök, szivattyúk, mindennemű zablákok és sarkantyúk, szánzerszámcengők, hajtó- és lovagló-ostorok, nyereg-zsappan és a legfinomabb bőr-fénymaz. Nagy választékban kocsi-lámpák. Minden felsorolt munka legújabb és legjobb anyagból van készítve. Vidéki megrendelések előírás és minta szerint pontosan eszközöltetnek.

Az ipar csodája!

Szép, meleg, elegáns, olcsó. Áthatlan hideg és nedvességtől.
Az első bécsi bujka-gyár által készült

férfi téli bujkák

hihetetlen olcsó árért
csak 1 forint 80 krajczárért.

Az én férfi téli bujkáim a képzeltető legmelegebb és legegészségesebb ruhanemű, a testet melegen tartja, hozzá simul s óv a megfűléstől; rendkívül praktikus és olcsóságánál, valamint szépségénél fogva feltűnést kelt.

12,000 drb már eladatot.

Siessen mindenki ilyen szép és meleg bujkát azonnal megrendelni, mivel a tömeges megrendelés miatt a készlet hamar elfogy. Egyedül kapható:

I. Wiener Commissions und Exportgeschäft

Wien, III. Matthäusgasse 5. sz.

Megrendelésnél elegendő, hogy nagy, közep vagy kis bujka küldes-
sék. — Elküldés kézpénzért vagy utánvétellel.

Konkurenttiát a ló-takaró szédelgesnek!!!

Egy 50 év óta fennálló cs. kir. országos engedélyű

takaró- és pokróc-gyár megbízott bennünket, hogy az újonnan fölmerült konkurenttiának alaposan gátat vessen,
saját gyártmányu valóban szolid, tisztességes s jó árúit

ló-takarókban

mától fogva csak 1 frt 60 krért darabonként

nagy, vastag, széles, elpusztíthatlan

LÓ-TAKARÓKAT elárúsítani.

Ezen takarók 130 centimeter hosszuk és 130 centimeter szélesek színes szegélyvel ellátva s vastag mint egy deszka, minifogva valóban elpusztíthatatlan.

Szétküldés pénzbekezdés vagy utánvét mellett. Naponta a világ minden része felé szétküldtetnek e ló-takarók s mindennel rendkívüli tetszésre találnak, miután ezek ágyaktakaróul is használhatók s előbb több mint a kétszeresére kerültek

Czím: Exportwarenhau „zur Austria“, Wien, Ober-Döbling, Mariengasse 31. saját házban. — Kéretik a czímet pontosan megtekinteni.

4-3

KARÁCSONYI BAZÁR.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

a lepgolvaival országos fogház művésziesen és izlésteljesen kiállított

faragvány-raktárát

átvettem. — Egyidejűleg raktáron lesznek nagy választékban

gyermekjátékszerek.

Ezen tárgyak, melyek karácsonyi és újévi ajándékokul legal kalmassabbak, legutányosabban és szabott árakon fognak elárúsítani.

A n. é. közönség minél számosabb támogatását kikérvén, a legpon-
tosabb kiszolgálásról kezeskedem.

TEJES TISZTELETT
ENGEL ADOLF.

ÜZLETHELYISÉG:

fúteza, FALCIONE LŐRINCZ házában.

4-3

ECKERT PÁL

mű-bádogos Zomborban,

Gromon-utca KOSSANIC-féle házban, a város épülettel szemben.

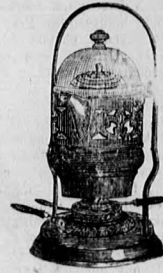
Karácsonyi és újévi ajándékul.

Retorta-kemence.

Virág-öntöző.

Kávé-matador.

Ajánlom a n. é. közönségnek jól berendezett raktárámat, melyen a legújabb kávé s tea főzőgépek, gyorsforraló, perczforraló, általános gyors-fűzési készülék, zseb-gyorsfűzési gép — összehetel, a legújabb minták sütő és kocsonya formákhoz, tejgőbozok, fölötté elegáns bronzirozott kávé és czukordoboz fölürrattal, tejkannák, gőz tojásfőzők, gőz burgonyafőzők, kávé-főző szesz és tizszin számára, kenyér s gyümölcs-kosarak, evőeszköz-tartó kosarak, fűskosarak, széntartók, virágöntözők, fürdőkádak fűtőköszlettel és anélkül és madár kalitkák, igen nagy választékban emailozott főzőedények ételhorok, korsók és mosdógarnitúrák stb., stb.

Továbbá ajánlom a cs. kir. kizárólag szabadalmazott

retorta-kemenczék

szén és koaksz számára, a retorta kemenczék előnyei: 1. 50% al kevesebb tüzelőeszköz elhasználása, mint minden más kemenczében. 2. Teljes kihasználása a produktum melegnek. 3. Teljes fűstelemelészés a legelső pillanattól a befűtésnek. 4. Megfűtési esetek a hermatikus retorta-zár folytán lehetnek. 5. A kemencze és csövek tisztítása egészen elcsik. 6. A kamin tisztítása ott a hol ilyen retorta-kemenczék vannak, teljesen felesleges. 7. Sem fűst, sem korom nincs azon város utczáiban, hol kizárólag ezen retorta-kemenczék vannak használatban. Ilyen kemencze üzlethelyiségemben áll megismerlés végett használatban s Zombor és vidéke egyedüli elárúsítója vagyok.

4-1

Tisztelettel

Eckert Pál.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, misze rínt raktárunkat mindenféle

gyász-czikkével

megnagyobbítottuk, nevezetesen szemfödellel (parkál, satin és selyemből.) Gyászruha szövetekkel, fátóáll stb. szolgálhatunk és átvállaljuk egyszerű-mind a halotti szobák felszerelését a legutányosabb árért.

Kiváló tisztelttel

6-1

Schliesser testvérek.

Legszebb karácsoni ajándék hölgyeknek.

Egy rendkívüli előnyös alkalmat felhasználva, egy bécsi elsőrangú szövőgyár egész készletét az előállítási ár felén átvettem s a mig e készlet tart: 10,000 drb csodaszép, elegáns és divatos

TÉLI NŐI KENDŐT

az alábbi hihetetlen olcsó árért adom.

1. Középnagyságu téli kendő 1 frt 20 kr.
2. Prima kendő, nagy 1 frt 80 kr.
3. Legfinomabb, egész nagy 2 frt 50 kr.

a legpompásabb színben, u. m. bordeaux, granát, zsan-dár, fehér, szürke, drap, scót, török, veres, barna, fekete, kek stb. 60 féle mintában.

Ezen utolsó divatu női kendők, a legszebb és legegánsabb viselet háznál, utcán, sétán, bálban és színházban és nagyon meleg.

Egy hölgy se mulassza el az ilyen szép kendők vételét ilyen olcsó árban, annál inkább, mivel a munkabér már többre került és a készlet hamar elfogy.

Nem tetszők visszavetnek. Megrendelésnél kéretik a színt és nagyság pontos feladása. — Elküldés kézpénzért vagy utánvétellel. — Egyedül kapható ilyen finom fajtaban:

I. Wiener Tücher-Exportgeschäft Wien III. Matthäusgasse 5.

A „Zombor és Vidéke” sajtópöre.

A fővárosi lapok f. hó 19. száma kivétel nélkül különböző zsemlélikatok alatt, mint pl. „A megsértett hadsereg” — „A közös hadügyminiszter megcsörtve” — „Egy érdekes sajtópör” stb., stb., azt újságolják, hogy br. Edelsheis-Gyulai főhadparancsnok a közös hadügyminiszterium fülhatalmazása alapján a kir. főügyés ség útján sajtópört indított e lap szerkesztője ellen. — Mi ugyan e mai napig hivatalos tudomást nem vettünk erről, sőt — miután a közös hadsereg ellen sem becsületlét, sem rágalmazó állítást lapunkban közzé nem tettünk, — kissé hihetetlennek tetszik a dolog. Va löszindítást csak kölesőzőz a hírek, hogy némely lap egész terjedelmében tud írni a följelentéseket. Így pl. a „Budapesti Hírlap” ezeket írja:

„A főhadparancsnok sajtópöre. A Zomborban megjelenő „Zombor és Vidéke” című heti lap, melynek Molnár Gyula dr. a szerkesztője, ez év október 25-én megjelent számában „Öngyilkosság” cím alatt egy napi hírt közölt, melyben az elvondolva, hogy Husvéth Lajos, örvézető a Dópfner báró névvel viselő 23 ik számu gyalogzredben, szíven lötte magát. Ennek okát az idézett lap szerint az volt, hogy Husvéth, ki önként állott be ka onának, nem tisztességesen bánták, „a mint ez a cs. kir. közös hadseregnek már fősabály”. Edelsheis Gyulai br., a IV. hadtest parancsnoka, e közlemény folytán a hó 5-én azt a kérést intézte a kir. főügyéshez, hogy szándékozik e a „Zombor és Vidéke” ellen rágalmaszás és becsületérsertes miatt sajtópört indítani, mivel az említett közlemény a közös hadsereg ellen gyalázó kifejezéseket tartalmaz. Ha igen, akkor a főhadparancsnok a közös hadügyminiszteriumtól meg fogja szerezni a szükséges meghatalmaszást, hogy a sajtópör formailag is megindítható legyen. A kir. főügyés ség értesítette a főparancsnokot, hogy kész a sajtópört hivatalból megindítani, ha a közös hadügyminiszter, a meghatalmaszást megküldi. A napokban kapta meg a főügyés ség a közös hadügyminiszteriumtól a (magyar szövegű) meghatalmaszást s már be is adta a panaszlevelet Czárán sajtóügyi vizsgáló bíró pedig ennek alapján a „Zombor és Vidéke” ellen elrendelte a sajtóügyi vizsgálatot.”

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Már lassan . . .

Már lassan el is feledém,
Hogy egykoron érted epedtem;
A harcnak e pusztá helyén,
Szép béke honolt a kebelben.

S most újra körödbé' vagyok,
Im újra előttem a képed,
Rám ejszemed újra ragyog,
És keblem, ah! újra feleled.

Marton Pál.

Az én 28-ik születésnapom.

— 1885. évi november hó 23-án. —
Tisztelet kiasszony!
Mire e sorok napvilágot látnak — én már többre nem vagyok a . . . (kérem ne tessék megjedni!) nem vagyok az ifjúkor ama könnyedén tova szubán, amaz edesen ringatózó sajkáján, mely az élet tengerén csak az élvek óaszt kutatja s oly gyakran zátonyra akad, hanem immaron a férfikor páncélhájjójára ültem, melyen evezze szembe nézek viharok, vésznek, s nem felek a szelek szeszélyétől, s sem a tenger dagadó árjától. Egyszóval: én többre nem vagyok ifjú, hanem férfi, ambar férfikorom csak a mai naptól datalodik, — en mégis büszkén vorem mellemet, mert nem kevesebb s nem vagyok több, mint 28 éves.

Igen, kiasszony! úgy tekintsen komoly szemem közé, hogy ha még tegnap szokban az ifjú hév lázas tüzet látta laugolni, matóli

E közleményben foglaltak megfelelnek a valóságnak, t. i. mi lapunk ez évi okt. 25 iki számában az újdonság rovatban szórul szóra ezeket írtuk:

„Öngyilkosság. Az alig 20 éves Husvéth Lajos, a helyb. jölsimert Husvéth István polgártársunk fia f. hó 23 án d. e. 10 óraker szíven lötte magát. Az ifjú önkényű állott be a katonasághoz, hol azonban úgy látszik, — nem bántak vele valami tisztességesen, a minthogy ez a közös hadsereg nélfősabály. Mint halljuk, — kaszárnya fogságra lett elítélve, s a büntetés igazság talan volta feletti bánkódása közben határozta el magát e szörnyű tette. Mások szemli viszonyból akarják az öngyilkosságot megokolni, de az előbbi mndk valósintűbnek tetszik. A szerencsétlen rögtön kiadta lelkét. — Temetése élénk részvét mellett f. hó 24 én d. u. 5 óraker ment végbe a cs. kir. katonakórház halottas osztályából.”

E kis közlemény megjelenése itteni katonai körökben nemi indignációt keltett, — azonban — bár az itteni közös hadsereg nem egy előkelőbb tisztjével személyes is meretségesen állunk, — meg csak említésre tartottok méltónak, és semminemű felvilágosítást e tárgyban nem kaptunk. Azota a dolog teljes feledésbe ment, s mi — kik sem ezelt — sem azota — a közös hadsereg ellen nem czikkeltünk, (mert hivata sunk kereten kívül esik) czikkezni nem is szandekozunk, többé ez esetre nem gon dultunk.

Mikép jutott e közlemény a közös hadsereg főhadparancsnoka tudomására, s miért adott annak olyformra magyarázatot, mintha abban becsületérsertes és rágalmaszás foglaltatnak — azt nem tudjuk; de annyi áll, hogy mi ezzel a közös hadsereg ellen sem becsületérsertes, sem rágalmaszást elkövetni nem akartunk, hanem csak az ott dívó bánsmódot a túlszigorú katonai foglyelmet téltük el, — a mihez a közveleménynek joga van. Elvegre minden egyes polgár érdeke forog itt szőnyegen, minden egyes polgár tartozott, vagy tartozik a közös hadsereg kötelekébe s jogunk van azt kívánni, hogy a bánsmód ne legyen barábar, kegyetlen, elkérsört s gyakran ketegbeborító, jogunk van az ilyen bánsmódot mint nem „valami tisztességeset” megjelölni.

Mert bár igen ónantandonak tartjuk, hogy e haza minden polgára nagybecsűje

azt a hadsereget, mely életét s vagyonát van hivata óvni s védelmezni, melynek tagjai saját hainkból kerülnek ki, (nem ugyan a kellő számarányban, de arról itt most ne szőljünk!) s szükséges dolognak is tartjuk a katonai foglyelmet, mely nélkül hadsereg fenn nem állhat, de szomorú példánks tanúsítják azt, hogy a közös hadsereg főnmállói elvei s törvényei szerint a polgár, a ki odakerült kiforgattatik emberi méltóságából s vad, kegyetlen elbánás alá kerül, mely bár azt az ugynevezett „katonai foglyelmet” eléggé megszárdítja béke idején, de háború esetében a lehető legnagyobb vészelyekre idézi elő, s következményében az osztrák magyar hadsereg hagyományos vereséget mutatja föl.

Ez ellen volt fölszóalásunk irányítva, nem ily terjedelemben s ily nagy hangon, mert a fönt vázolt bajok felett mi nem va gyunk hivata elmékedni, azt tegyük a nagyobb fővárosi lapok, — hanem egy szóval mutattunk rá csupán ez elégtö sebre, s kések vagyunk annak idején állítsunkat adatokkal is igazolni.

Ez volna tehát az első sajtópör, mely a „Z. és V.” 4 évi fennállása óta tenyegeti, — azonban bizva igazságérszetünkben s ön érszetünkben, mely soha sem engedte meg, hogy bármely közeget is a nyilvános életnek, annál kevesebé a magánembert becsületében sértsünk meg, avagy rágalmaszunk, szentül hiszünk, hogy e bajjal is megküzdünk, sőt erős az a hitünk is, hogy e sajtópör által — egynemileg sikerülent is elern azt, (a mit igénytelen újdonságunk nem is czélozott), hogy a közös hadseregnek a bánsmód az eddigeni enyhebb, emberekhez méltóbb, hogy úgy fejezzük ki magunkat „tisztességesebb” lesz.

Ha pedig ezt csak a legparányibbn mervőben is elérjük, ha sikerül az illetékes körök figyelmet e körülményre fölhívni, — akkor a netáni következményeket polgár érszetünkért szívesen viseljük, mert a lapszerkesztő hivatása ha kell, igazmondásáért a fejtverést is elszenvedni.

Ennyit tartottunk szükségesnek e tárgyban előre is nyilvánosságra hozni, — a perre vonatkozó részleteket pedig annak idején kimerítően fogjuk olvasónkkal ismertetni.

A „Zombor és Vidéke” szerkesztősege.

normálisnak nevezek; de ha ebben igazam van, — igazam van akkor abban is, hogy a 28. élet zarkővel állított az ifjúság (sanaak, s követésemet a terhasság irant csak onnan daalom.

De hogy megérssten engem, elmondom Önnek, mit értek en ifjúkor alást?

Nem csak bünbocsánatot a sok léhaság, könyvelméség, okatlan kicsapongás számára, nem a gondolkozás nélküli gyonyorokot, amnestiat a kéjlelés s topzudas számára s vegre elengedetést a sok kihzetetlen adósságnak, melyet az ifjúság az erkölcsi világ irányában csinál.

Ah, legyen ebben nekem is részem. De nem ez az, a mit ifjúkorunk tekintek. S ily értelemben ifjúkorok él sok 28. élet meszse túlhaladt ember is, s éli világát ilyepk hálaig.

Nem! Hanem egy nemét ama hadgyakorlatoknak, melyek szükségesek arra, hogy az élt háborúja elegendő stratégia elai tudományilag tegyverfogási ügyességet, elég készültiséget, elég hősiességet szerezzünk. Egy programmatikai gyakorlat az egész, — csupán azért, hogy midőn a 28-ik életévet elértük, — bátran kitárjunk mellünkét vihar s vészre, mondvan: most jöjjen, a minek jöni kell, vértveze vagyok!

Kiváncsi ugy-e bár kiasszony arra, hogy vajon mik azok a hadgyakorlatok, melyeken a kello ügyesség megszerzedetik?

Pedig egyszerű a felelet.

A hadgyakorlat mindgyükére nézve egy s ugyanaz, csak az előmenetel abban más és más. És mig egyik tovább mint a

CSARNOK.

A megegett szikla

Irta: Carmen Sylvia. — Franczából fordította: Schlesinger Lajos.

A szép Panna büszke volt, nagyon büszke. De nem is volt hiába két nagy fekete szemé, melyekkel mindenkit megegett! Szája nem volt éppen kinyitva, de szabályos, és ha beszélt, mosolygott, két ragyogó fehérségű fogsort mutatott. Hajfontait koronként köttöte homloka köré, és mikor őt az emberek — könnyedén fejt magasan tartva, maguk előtt elhaladni — látták, mosolyogva neveztek el „herczegnő-nek.”

A legények egész serege bolondult a szép Panna után, és ha a modern ifjak sorába tartoztak volna, talán nem egy-temedetett volna öngyilkosságra, szerelmi bánatában.

De Panna nem volt oly büszke s nem fordítá el fejet, ha Tamás ment el mellette. Figyelemmel hallgatta őt, midőn a kóránál (román nemzeti tánc) vele ekevegett. Azonban ha valaki enyeiegi akart vele, fiatal emberekrol beszélven hozzá, arca élénken kipirult, és csipos találos feleleteivel meg a legbátrabbnak is megszegett ingerkedő kedvét.

A fiatalok nagyban irigykedtek Tamásra, különösen midőn tudtukra esett, hogy már az eljegyzés is megtörtént.

Azonban háboru közeledett. Tamásnak a hadsereghez kellett mennie. Panna elérte könnyet a világ előtt, de titokban minduntalan sirt, és senki sem merészelte töle megkérdeni bánatának okát.

Midőn már a háboru megkezdésének híre elhatott Tamás falujába is, Panna izgatottan, minden áron az első szerettet volna lenni, ki a harczéri újdonságokat megtudja. Rendkívüli gyöngéssé togtá őt el, és midőn elkezdtek beszélni az első ütközetről, kénytelen volt a falhoz támaszkodni, hogy el ne essek.

Többé Panna ejei nem aludt, s gyakran égve hagyta lámpáját, hogy előzze a rémes víziókat, melyek Tamást sebekkel fűde, haldokolva, vagy meghalva mutatták neki.

Igy történt, hogy ő egy koromsötét rzsaka, gondolatokba meleyedve, teljesen felöltözve ülve maradt ágyának szélein, a köztvétség fölvinni nem tudta, — addig masok már tisztibotot s sok alapos reményt szerzett k arra, hogy valaha generális is lehessenek.

Es sokkal nehezebb az élet csatara d jében a tisztibotot megszerzeni, mint azt hinni, mert igazam még a köztvétség helyet is nehéz jói megállani.

Itt a stratégia: életbölcsesség, a feyverfogási ügyesség: tapasztalat, a készültiség: bátorság s a hősieség: nemesség!

Es nagyon sokféle tűzpróbán kellett az ifjú leleknek keresztül mennie, hogy megtisztulva férfiu jellemként álljon előtlünk.

Valóban az élt csatarendjében kevés az, a ki tisztibotot viselhet, s fehér holló, a ki magát generálisnak nevezheti.

Látom kiasszony, hogy jatszai pajzussággal azt szeretné kérdeni tőlem, hogy vajjon magam számára 28-ik születésnapján milyen rendfokozattal kedveskedem. Kinevezem-e magamat a kiállott programmatikai gyakorlatok után legalább is káplárnak?

Udvarias leszek s megkérem Önt, hogy majd tekintsen tevése szerint annak, a minek bíralata szerint beavóik.

Ha az életben is elfogadnak egy szép nő teletet kompetensnek, akkor sok dolót ifjonezot, a ki czifrán lesült haján s fűrge lábzan kívül egyéb érdemeket nem mutathat föl, — generálisnak tisztelnek.

Nem képelelődom azért, hogy Ön ily érdemeim után itéle káplárnak is.

De igent tartok a tisztibotja: s ez az, a mi azt mondatja velem, hogy megszüntem ifjú lenni, — hogy férfi vagyok!

nélkül, hogy észrevette volna, hogy valaki a ház körül sompolyog, és ablakán keresztül néz. Nem is sejtette, milyen szép volt ebből a pillanatban, azokkal a nagy szemekkel merében maga elé tekintve, s kezeit térd körül kulcsolta.

Egyszerre halk kopogást hall az ablakon. A szegény leány reszketve, a jédent felkiáltva, fejét oda fordítja, a honnét a zajt hallotta, szemével a sötétségben kutatva. Úgy tűnt fel előtte, mintha Tamást látta volna, aztán halk hangon valaki nevént szólította: „Pannám, kedves Pannám, jöjj ki, kérlek, én vagyok, Tamás!”

Panna egy kézzel megnyomta az ajtókilincset. Kiment, de a sötétség miatt senkit sem látott, midőn egyszerre Tamás karjaiba zárta őt és magához szorította. De ő visszazásztá.

Hogyan? Csakugyan te vagy az? Vagy valaki tréfiát akar velem ázni?

— Nem látod-e Panna, a te gyűrűdet és itt a nyakamon a kis szent képet, melyet nekem adtál, s mit ereklely gyanánt őrzök? Nem bírtam több szívfájdalmam, megakartam győződni arról, vajjon nem felejtettél-e el?

— De ki engedte meg, hogy elhagyd a hadsereget?

— Senki, én magam.

— Senki? És te mégis itt vagy! Hogyan? Tehát már vége van a háborúnak?

— Fájdalom, nines! A láborom még tovább folyik, de én titokban távoztam irántad való szenvedélyes szerelmemből!

— Tehát megszöktél? Irántam való szerelmedből? — Panna rövid fojtó kacagásában tört ki. — Vajjon azt hiszed-e, hogy nekem örömem telik ama tudatban, hogy egy szkevényt bírok jegyezni?

— Panna! Tehát ez a te szerelmed, melyet irántam értesz? Te vesztetted, ha lámba küldesz?

— Menj, a hová tetszik, de tudd meg, hogy soha se leszek a te feleséged, mert kénytelen volnék megvetni férjemet, és ezt én nem viselhetném el.

— Tehát te más valakit szeretsz? — Nem Tamás, én kivülled senkit mást nem szeretek. En éjeleimet rád gondolva töltöttem, de soha sem álmódtam volna, hogy egy nyuszivűt, egy gyávát szerettem!

Panna kezeibe rejté arcát s keser veszen zokogott.

Ifjú voltam. De jellememnek meg volt az az egészséges alaps, hogy nagyon férdt soha se léptem.

Vallottam szerelmeket, de nem caaltam meg vele senkit. Elbódítani akartam érzékiséggel szerelmem tárgyait, de józan eszükre csalfa ígéretekkel nem hatottam.

Hódítottam, de csak csókjaimmal, és soha se azzal a hasugsággal, mely kötelezettséget vállal magára a jövőre nézve.

Nem voltam jobb, de nem is rosszabb, mint e kor, melynek szülötte vagyok.

Megvettem a bivságot, s oda dobtam mégis adómat számára. Utáltam a lébaságot, — de azért léha voltam pusztá kedvtelésből. Imádtam a demokracziát, — de azért megávegeltem az aristokratáit is. Magamban elítéltem a gazdagokat, nyíltan meghódoltam ellőtük.

Szóval: — a kor szülötte voltam. Rajtam a XIX. század utolsó fele híven visszautérőzöttök s minden bűn és erény, mi benne olykor rémes katasztrófákat idézett elő, — kicsiny vonásokban bennem föl-található volt.

A fölületes tanulás, — a nagyképi tudakosság, a készülletlenség — s az elbizakodottság, — a szerénység — s a túlzásig vitt önérzet, — az alázatosság — s a burka gög, — mindez annyira váltakozva uralta lényemet, hogy mindennek eredményeül csak egy bűnomet konstatació, — elégségesnek arra, hogy a többi önkényit kitalálja, — én még veresek is irtam.

Az utóvilág törjön fölöttem pálcázt, és a bűnemet oly nagyok, hogy megérdemlik a velük való foglalkozást.

— Azt hittem, örömmel fogsz fogadni, hogy elrejtészed magadnál.

— Oh, mily szégyen! — kiáltá a leány — mily szégyen roám nézve, hogy eljegyeztelek magamnak. Halljad! A Bucecs előbb fog égni, mint én a te feleséged leszek!

— És én, — kiáltá Tamás — eskü szóm, hogy csak sebesülten vagy holtan fogsz viszontlani!

E pillanatban a két fiatal egymás arcába nézett. Szemeik fényestek a sötétségben. Egyszerre fejük fölöt égő pir terjeszkedett ki az égen, és midőn fejüket föl-emeltek, borzadá látták, hogy a Bucecs egyik sziklacsúcsa kigyuladt. A fény folyton nagyobodott, míg egyszerre egy vörös láng csapott a magasba, mely csillagokat látszott okádni. A jegyesek bámulattól majdnem kővé meredtek, és consternálva nézték e rendkívüli tűneményt. A szomszéd házak ablakai nyílni kezdek, s az emberek egymásnak kiálták: „Az erdő ég! A hegy ég! A kutyák ugattak, a kakasok kukorikoltak. Panna a fiatal embert vállánál fogva eltaszította magától, és parancsolólag mondá: „Menj, fuss! rejtsd el magadat, ha nem akarod hogy meghaljak szegyenlemben.“

Visszament szobájába. bezárta az ajtót, és meggyújtá gyertyáját. Reszkető szívvel látta távozni Tamást, a házak árnyában elrejtőzve, aztán a hegyet nézte, melynek fénye lassankint elmosódott, és nem válaszolt azoknak, kik eljöttek őt hívni, hogy nézze a csodát.

Pannát e csapás — legalább 5 annak tekintette — nagyon megrendítte. E naptól fogva a magányt kereste. Ajka, melyekről élces ölettek csak úgy ömlöttek, ügyes válasza készen, többé nem mosolygott. Csöndesen dolgozgatott, levert, lankadt volt, azon éj izgatottsága egészen kimerítette őt és gyakran annyira fáradtnak érzé magát hogy kénytelen volt a kút szélére ülni, és homlokát fölfirísíteni.

Gyakran álmódozva nézgette a tisztá vízben arcának visszfényt, vagy pedig ijedve szemlélte a magas Bucest. Egyszerre futó tűzként elterjedt a hír, hogy Tamás a faluban volt, ez meg amaz állította, hogy őt az égő hegy fényénél látta, halotta hangját Pannával egyesülve. Ha a laki nála a themát megpendítette, a tárgy-

Most már megtörtént.

En izletem a diésőség édes kelyhét, — s kiürítettem a keserű kudarcok poharát is.

Sok — nagyon sok lázás éj — lázás nap csigázta el idegeimet.

Sok — sok nagyon sok nap tehet tanúságot arról, hogy miért görnyedt meg a hátam, a nélkül, hogy meggörcsült volna. Mert a görnyedt járás nem mindenkor testi baj, hanem sokszor szokás.

Az író-asztal s a megrongált szemek bizonyágaim erre.

Mit irtam, — ön tudja kisasszony! Be akartam hatolni ama csodálatos rejtellybe, melynek neve emberi szív...

S nem hízégből mondom, — nagyon sok titkát ellestem.

E mellett nem feledkezem meg arról sem, hogy e társadalom nem előlege a jövőért semmit, a jövőbe vetett remények váltoit nem girálja, — s így kénytelen — kellett, — mesterséget is tanultam. Egy igen utálatos, de a mellett nagyon szép mesterséget. Az ügyvédséget.

Megesküdtem arra, hogy az emberiség üldözöttjeit védem s keresek azok számára igazságot, a kik perpatvarkodnak.

Az én programmatikái gyakorlataim teljesejek.

Az én maudatumom jól kiérdemelt. Nagyon sokat küzdöttem és szenvedtem érte. Megcsinálhatom programmatom. Elsőben is, — nos, tudja, vagy kitalálja e, mit csinálok?

Ne legyen álszemérmes, valjia be, hogy tudja... Ön őt elsőben is nőül veszem.

ra vonatkozólag tudakozódott, Panna gyönyözni érte a verejtekcséppetek hámokól és szája körül, midőn reszketve valózolá: „Midőn a hegy égett, nem volt-e mély csend és sötétség hajlékomban?“

Pannának anyja fejét csóválta s azt mondá, hogy ez ostoba világ minduntalan csodákat lát.

Nemsokára hire terjedt, hogy egy nagy és rómitó utközvet volt. Ez egyszer Panna az utolsó volt, ki e rémhírt megtudta. Haza futott, egy kis nyakkendővett maga köré, aztán egy asztalkendőbe malmagát (kukoriczészta, polénta-fele) és ugorkát gyöngyölgötött, és midőn anyja nyugtalanul kérde, hogy hova indul, csak azt mondá: „Nemsokára visszajövök anyám, ne nyugtalanokdjál én miattam.“

A csatáért megmérhetetlen kiterjedésben terület el az alkonyat határozatlan fényében A halottak ezreivel volt a föld befödve. Lovak feküdtek végrőlásában, mások ismét földre konyult fővel biczegtek, a véleltenre bizva magukat.

A hadsereg a tábor őrtüzei köré telepedett, és senki sem hallotta többé a csatáért felől jövő jajokat.

A halottak és sebesültek ezrei között egyes egyedül lépdéglét egy nő és az egész csatáért bejárta elejétől végig, Tamást keresve, s utána tudakozóva. Főelem nélkül közlekedett baráthoz, ellenséghez, egyiknek inni adva, a másikat felejtve.

Az éj már teljesen beállt, és most a hold világította meg a rettenetes rónaságot. A leány folyton ide oda járt, erre meg arra térdelvény, mellére támasztva a haldokló fejét, és vizsgálgatta, vajjon nem találja-e gyűrűjét, és kis szent képet a megsonkítottak ijesztő testén. Nem hátrált, kivéve egyszer tölté őt el undor, midőn asszonyokat látott, kik egy halottat levetkőztettek, és midőn hallá az újszontok ropogását, miket ezek letörtek, hogy a gyűrűket elloplassák. Először meghökkenve elfutott, de aztán ismét visszajött, és felelemtelvé nézte a hóhat.

Az egész tábor aludt és Panna a hold fényénél még mindig a harcztéren bolyongott. Időről időre halkán kiáltá: „Tamás! Gyakran egy sóhaj volt a válasz, és Panna elszomorodva lecsüggeszté fejét, midőn italt nyugtot a haldokloknak, ki nem volt Tamás. A hajnal pitymalodni kezdett és a

Igen, — föltéve, hogy nőül jön hozzám. Egyébiránt — kétséget sem szenved, hogy nőül fog jónni hozzám.

Meg vagyok arról győződve.

En csodálkozok azon, hogy én ezt olyan bizonyossággal merem állítani. Pedig egyszerű az egész. En Önt kisasszony soha sem láttam, soha se hallottam ön felől, soha se beszéltem önrel, és mégis láttam, hallottam Önről, beszéltem önrel — képzeletben.

Avagy valóban is, a nélkül, hogy tudtam volna, hogy ön az enyém leszek.

Es én ezuttal önhöz szólok kisasszony, önhöz, a ki nőmmé fog lenni, s ha mindjárt bárki, bárhol van, bár nem hall is engemet. Legyen bár rút, vagy szép, szegény vagy gazdag, — e pillanatban ön lebeg szemem előtt.

De ne higgye hogy rútnak avagy szegénynek látom.

A XIX. sz. zad szülötte nem álmódozik rú s szegény nőkről. Egyébiránt álmódozson nem irányadó. Minden a sorstól fog fignni.

Mart programom első pontja nem ha rározott.

Nem tudom megmondani, hogy ön milyen legyen.

S e határozatlanság oly mérvű, hogy — szegényszemre vallom be — meglehet, mi ként ostoba, hiú, szézesélyes lesz... Ön azt kérdi tőlem, hogy ha öntudatosan rom e sorokat, valóban ne lenne programmatom anyi megállapodás legalább elvben

„ egyelőre, a mennyi férfui önéretem kielégíteni tudná?

hold világságosa elhalványodott. Panna fénylen látott valamit Midőn közelebb ért, egy élettelen embert látott, majdnem teljesen megfosztva ruhától, ki kezével, melyen egy gyűrű fényelt, egy erővel szorított magához egy tárgyat, mely nyakán csüggött, hogy látható volt miszerint lehetetlen ujjait felnyitni. Panna felismerte gyűrűjét. „Tamás!“ kiáltá és ájtultan rogyott a test mellé, melyben vérben fűrűdt arcát alig lehetett felisméri.

Egy pillanat múlva Panna visszanyerte az érzéket, megmosta az imádot halvány arcát, és özőben hullatta könnyeit, midőn megpillantá, hogy két szem s orra egy retentenes sebet kaptak. A vér újból elkezdett folyni.

Panna bizonyosságot szerezvén arról, hogy kedvese él még, sietett fölfirísíteni ajkait, inni adván neki, és sebeit bekötözte kötényével. Egy hosszú s mély sóhaj szökött ki a sebesültnek kebléből, és midőn nevénd hallotta magát szólítani, föl-emelte kezét, s körül tapogatta Panna arcát. „Kedves Pannám, — mondá alig kivethető hangon — hagyj engem itt meghalnom, hisz vak vagyok, minek éljek még e világon?”

— Nem, nem, — kiáltá Panna — te az én drága jegyese vagy, és Isten segítségével rövid idő múlva férjem leszek. De hallgass most, hallgass!

Sok, sok hét mult el e nap óta, hetek, melyek alatt Panna egy percze sem távozott Tamás ágya mellől, és aggodalmasan ápolá őt éjjel-nappal.

Egy napon a falu lakói két embert láttak az uton menni, egy vakot, egy katonát könyöbe burkolva, kinek arca egy mély sebtől volt eltörzítva és kinek mellén egy érdemkereszt csillogott, és egy fiatal leányt, ki kezénél fogva vezeté őt, miközben az arra menőknek örömetljesen mondogatá: „Ime az én jegyese, egy bátor s derek férfiú, miként azt ama jel is bizonyítja, mi mellén visel.“

— Es az arcom! — tevő hozzá sóhajva Tamás.

Még sohasem láttak oly zajos lakodalmat, mint az volt, midőn az ifju pár egybeekelt.

Az emberek közelről távolról eljöttek és szidták Pannát, hogy egy vakot választott ellettársul. De ő boldogan mosolyogva mondá:

Van kisasszony! De tegyük föl, hogy ön szép, nemes és jó lény, de e mellett szegény, s társadalmilag alantálló.

Fölkell-ne önt magamhoz emelni nmd? Ezt diktálja a férfias nemesség! De én ezt vem fogom megteenni! S tudja mért?

Mert szegénységét s alacsony származását csak egy körülmény volna képes tündöklő színből föltüntetni, — a szerelem. Azonban előre is megmondom: nem leszek önbe szerelmes.

Nem lehetek önbe szerelmes. Nem öríztem meg, nem tudtam megőrizni szívbennem anyni rajongását, hogy valamely szegény s alacsony származású nőt a tőkély zenith-fokán állónak lássak.

Szépsége, jósága s nemességére zavarólag hat szegénysége s alacsony származása. Öszintén megvallom: nem fog annyira imponálni, hogy nőül vegyem.

Ha megértem volna önzek ezelőtt néhány évvel, midőn még idealizmus uralta lényemet: ma beváltanám ígéreteimet. Mert számvannak arra vagyok. De nem ígértem s nincs mit beváltanom. Választhatok. S önt minden áron magammal egyeü-rangúnak akarom látni.

Mindezekből láthatja tehát kisasszony, hogy én önző vagyok — s egy csépp kedvem sincs az erényhöz dicső soraiha lépni.

Önzésem azt diktálja: „Kell hogy az a nő, kit öltár elé vezetés — hozzád minden tekintetben méltó legyen!“

— Búske vagyok, hogy egy bátor birandók férjül. Hála Istennek, van erőm s akaratom, és dolgozhatom mindkettőnkért.

A hegyet pedig, melyet égni láttak, elneveztek „megégett szikla”-nak, mivel a pástorok és vadászok, kik zergét üldözvén, oda feljutottak, megesküdték, hogy ott szénné változott szikladarabokat találtak.

Grossmied Gábor történeti iratai közül. *)

Magyarhon népesítése, különös figyelemmel Bács-megyére.

(Műtávirány.)

A törökök uralma alatt az előbbi magyar lakosság végkép kipusztult azért már faluttak a lakatlan vidékekre mindenféle nem zetségek, de különösen a szerbek kezdetek beszivarogni, kedvükre legeltetvén nyájukat az elhagyott fűgazdag mezőkön a Dunától a Tiszáig. 1686-ban Buda visszafoglalása után, csakhamar 1867. aug. 12-én Iohariagrat Karoly a török sereget annyira tökre tette Mohácsnál, hogy a dunántúli részek felszabadították, az 1696-iki zentai ütközet után pedig a tiszántúli részek is felszabadultak, különösen Bács-Bodroghmegye, de a török uralom a Tiszántúl a Dunántúl egész Szegedig terjed, mert a vidékek csak a karlóci és passarovici béke után menekültek meg a török jaromtól.

Hogy a felszabadított vidékeket a török portyázóktól és betörőktől menten tartani lehessen, minden oldalról a császári tabornokok által végrehajtott szerveztettek, ilyen volt Szeged, Szabadka, Zombor és a tiszai kerület. Ezeknek lakóssá némi csatlalózatot formáltak a betörők ellen, de miután a lakosság arra elégtelen volt, mindentudon behívtak az idegenek, kik jönni akarták: így jött be sok szerb, sokac és dalnata a szomszédoktól, utóbbiak buzgó katolikusok voltak és sok az orthodoxokat megkülönböztetésnek bonyevezacskán nevezettek.

Kévs sdat van arra, miképp nézett ki a Tisza és a Duna közötti vidék, azonnal a török uralom megszűnével, sőt még a hatari is a régi Bács-Bodroghmegye között alig lehet megállapítani.

*) Grossmied Gábor egy közelebb sajtó alá rendezett nagyobb történeti műveiből, — melyet ajánlunk közönségünk szives figyelmébe.

A szerk.

„Lehetséges-e, hogy annyit küzdött légyen, annyit szenvedett légyen, mint te?”

„Mar koránál fogva sem.”

„Lejebb esetben is jóval alantabb áll szellemileg, lelki műveltség do gában, náladnál.”

„S mi által pótolható a különbség?”

„Igazán véve — nem pótolja azt semmi.”

„De mert a földi boldogság egy kiegészítő részét — az anyagi jólét alkotja — legyen gazdag — s a mennyivel különb vagyok én nála ész, lelki műveltség, tapasztalat dolgában, — annnyival gazdagabb legyek én — s így ki vagyunk egyenlítve.”

Láthatja kissasszony, hogy én az ön személyének megválasztásában eléggé óvatos, körültekintő s számító vagyok.

De vegyen egyet azért tudomásul. Nekem az ön gazdagsága nem kell. Tartsa meg magának hozományát s élvezze okosan, műveit lényhez méltón. Tegyen vele, a mit akar. Egy pillanatig se áltassa magát ama hitben, hogy én az ön vagyonára íran magamnak kényelmes életet akarok biztosítani.

En megantultam az életem azt, hogy minden földi gyönyört legigaziból fűszere a — munka. En dolgozni fogok, dolgozni akkor is, ha ön Dariusz kincseivel rendelkezik. S nem kell, nincs semmi szükségem az ön kincsei kamataira. Megleik a nélkül. Férhis érzetemet mélyen sértené, ha csak egy mákszemnyi jót is élveznék az ön gazdagsága árán.

Ön engem nem vesz meg pénzért, s én nem veszem el csupán pénze kedvéért.

De létezik mégis több okmány, melyek egy kis világot vetnek az akkori állapotokra. Ugyanis létezik Bács-megyének egy eredeti összeírása 1690-ik évől és így 3 év múlva a zentai ütközet után.

Az összeírás csak három jarást foglal magában: a zomborit 14, a bajait 19 és a bacsit 14 özszegek.

A özszegek nevei a mostaniakkal megegyezők, csak 5 község említették most nem létező neveikkel és pedig: Lovincez Kupa, Koriba, Herbecz, Passinada, Bukesinovez, Nincze és Szurdok; gazdak, telkesek összesen voltak 2256, legtöbb Buján 556, szántóföld összesen volt: 5700 hold, most egyes községek birnak ennyi szántófölddel. Egyebiránt az új dicalis conscriptióknak nem igen volt: hitellessége, minthogy az adásoknak, ugymintha bir tokosoknak, érdekükben állott az adókiivetés miatt a titkolódzás és mert csak előszóvali bemonás után készülték. — A mult század közepén folyt a pör Bács és Bodrogh megyék között a határ megállapítása iránt. Bács-megye, hogy magának adókat szerezzen, kilélt dötte akkori főügyészt Adamovics Mihályt, hogy az országnak minden levéltárát kikutatván, a találtokról jelentést tegyen, a nevezett híven eljárt megbizásban és jelentését 1769. aug. 9-én beadta.

A feltalált okmányok közt a következők vonatkoznak a török utáni vagy kevéssel megelőző időkre. — A volt magyar királyi kancellária levéltárában van egy kir. egyezmény, — concursus regius 1662. évől özv. Földvári szül. Buda Sára részére, melyben a következő helységek, illetőleg birtokosok említették Bács-megyéből: Pretkovits, Radonics, Tóthaza, Nagy-Györgyné, Mateovics, Natály, Kulicza, Oblicza, Bila, Blata, Szilbas, Porta, Obsonyitya, Vantelek, Doroszó, Peszér, Czemeny, Nagy-Chicho és Vastorok.

1681. évől van egy adomány levél (Donatio) Balassa Ádam részére, melyben Sari és Merittiz említették. A volt császári bécsi udvari kincstár (Camara) levéltárában erdekések azon iratok, melyeket Andrássy császi a Krasznahorkai vár levéltárából átadottak a nevezett levéltárba. E levéltárban vannak olyan okmányok, — melyek több a kincstárnak eladott birtokról szólaak, ezen okmányokban Bács-megyére nevez a következők nevek fordulnak elő: Amas, Apatin, Bacs, Bodrogh, Cséb, Földvár, Fuyi, Devenecer, Kereszvár, Kanizsa, Ker, Monostor, Szent Ivan, Petrovarad, Szent Tamas, Szurdok, Zombor sat., de ezen okmányok különböző időkből származnak.

De csak is így érthetjük el azt, hogy a sors csapása mindkettőnknek csak egyféleaz sujhait. Nem anyagilag — de lelkünk — vagy testünkben.

S bar e csapások a legsúlyosabbak, — mégis a leggyógytörelem is enyhebb, ha nem kísér a fekete anyagi gond, s a halalos óra is szebb a mennyeztes bársony agyban, mint egy nyomorult vaczkorban.

Az én elvem: nőben jutalmat nyerni eddigi fáradozasamért! Milyen jutalmat érdemelek, — az önben rejlik.

Programom kész . . .

Föltalálni ont, s azután egy nemével a nyugalomnak fogni hozza ama befejezhetetlen munkához, — melyet már evezredök óta készit az emberiség, a nélkül, hogy a czelhoz közelebb latna magát.

Faradni, hatni aiktotti, hogy a haza, az emberiség — mindmagunk s utodaink lenyre denűnjünk! Midőn tehát ez uttal komolyan s ünnepélyesen birtokt fatyolt a 28 év előtti időkre, s latom megvirradni új jövöm bajnait, melyet meg e perczen egyedül üdvözöl, — engedj kissasszony hinnem azt, hogy ont mi előbb fölitalalom, hogy mieelőbb esküt susoghatok illébe, igaz férhis eskű, — hogy mi előbb karjamban oltve tartom s erzem szivek forró dobogását, edes csokjait ajkaimon — s elragadtiava aiatom:

„Te vagy, igen te vagy álmaim tüdőre- képe, te vagy az én édes — edes feleségem!”

Pliripócsy.

A zalavári káptalan levéltárában csak egy okmány létezik, melyből 1665. évől Kazarcz, Mkolak, Almás és Tarnok, Bodrogh közből említettek.

Érdekés a bentészek-ekok a szent groothi levéltárban feltalált végrendelete Polgar máskép Budai, Bornemiszanak 1651-ik évől, melyben a következő Bács-megyeyi jóságok említettek: Prokovits, Radovits, Tóthaza, Nagy-Gyürük, Mateovics, Nádly, Kulicza, Oblicza, Blablatá, Vastorok és Ferusitis.

Van továbbá az esztergami káptalan levéltárában egy adasvevési okmány 1533. évől melyben Bács-megyéből Barcsa, Varasd, Bantan, Szt György és Kormos Bodrogh-megyéből pedig Udvaros említették.

Találtatott még más, számos okmány is, de különböző időkből, a többi levéltárakban, melyek azt bizonyítják, hogy az előbb említett összeírás nagyon hiányos volt — és hogy a török-uralom alatt is történtek királyi adományok és adasvevesek magyar törvények szerint.

VI. Károly c-sászár és király volt ez első, ki megkezdte az új szervezési munkát, mit azután leánya Maria Theresia folyt tatott és II. József befejezett. Már Karoly kormányza alatt, de főleg halála után, számos udvari bizottság küldetett mindenfelé, a hol új szervezésre szükség mutatkozott. Minden időben, ha a rend és nyugalom visszatért, gyors újja alakulosok mentek végbe és Amerika kivetelevel sehol sem volt oly gyors az újja alkotással egybekötötti haladás, mint nálunk.

Minden oldalról meghívtak a bevándorlasra alkalmas elemek, hogy karöltve segítsék elő az újjaszületést, de azért mégis déli Magyarország állapota ebbreztette fel leginkább a figyelmet.

Itt majdnem mindannyi földbirtokost tönkre teték a törökök és az azokat követő nyugtalan idők gazdasákosása. A feikerésükre siküldött commissio neoquastica hasztalan működött, sehol sem volt falatható nyomuk, az ország minden leveitara at lett kutatva, de eredmény nélkül, mert az ide tartozo okmányok valoszinűleg a pecsi és csanádi káptalanok levéltárában voltak elhelyezve és a káptalanokat a törökök megsemmisítették, ugy hogy sokának az a gyaui is ebredt, fel hogy ezen okmányos szant szaudekkel lab aiat eltelettek, és így a régi birtokosok lat maul kellett potoin. A modok közt leg több sikert mutatott fel a kérdéses birtokosnak adományozása tabornokoknak, mely adományozas az ország gyarmatositasat is előmozdította. Így kapta adományképen Eugen savoyai herceg a beyei uradalmat, Soucher Siklós, Baranya megyeben, Mercse Högysz, Toina megyeben, gr. Batthányi Adam, Bojt Brenner Szt. Lorinczet, később Csetkonk Hatfeldet, Kiy Topolyai, Hadik Fustakot, mind e tabornokok, vlez katonák érdemteljes vezérek voltak, kis birtokokat is kaptak többen a katonaszkodók közül, így a Latovits, Vojutis és Zako családok. A neoquastica commissio újja kapta az litoki uradalmat az Ujlati hercegek egykori bir tokat Odesaich Livius lanocenzu papa rokona szirtmial herceg czm alatt, Bács felszabaditas aikalmaiival szerzett érdemeiért, Gra salovics herceg so. evi érdemeiért kapta a bajai uradalmat, az egykori Czoborok bir tokát, ő volt, a ki hatalmasan előmozdította a nepesitést.

Ebből az időből származnak Apatin, Hódasgh, Gakova, Vaskút községek valamint Madaras, Feketehegy stb. A nepesitosen szinten nagy edeme van az egykori pcsi püspök gróf Nesselroenenk 1705—1735-ik évig, ki ebből köim katonas volt. Ez első akademyezése a nemet és szlav telepitesek 1687-ik evtol egész az 1693. evig terjed. Az 1694. evben, de különösen a zentai ütközet után az 1696. evben több mint 36.000 szerb aiban es crenentali eredeti csasad jött be Czernovits Ipeki patriarha vezetés alatt az országba, kis mindnyajan itt telepedtek és kiket VI. Karoly mindennemű eljogokkal és szabadsággal ajándékozott meg.

A külföldi gyogyászati tekintélyei rendelik a Dr. POPP-fele Anatherin szajvizet, mint a szj. és fogak számára a legjobbat.

Dr. POPP J. G. urnak
cs. kir. udvari fogorvos
Bécs, I. Bognergasse 2.

Alulírot örömmel tudatom önnel, hogy én az ön Anatherin szajvizet, mint szinte az Anatherin fogpasztát hasznalom, s azokat a legmelegebben ajánlalom.
Bukarest, 1881. decz. 11.

Dr. Vladesco.
Az orvosi kir. professora Bukarestben, Calta-féle Lörház forrvasa, számos román és külföldi tudományos társulatok tagja, számos érdemrend tulajdonosa.

Kapható Zomborban — Saly Antal és Gállé Emil gyogyászok, Heindlhofer Róbert, Falcione Gusztáv és Weidinger S. és Zs.-nél. Bezdánban Hegyessy gyogyásztár. Baján Jollerman és Sarkány gyogyászok. Mohácson Szendrey Péter és Párkány gyogyászok. Fróméer M.-nél. Kulán Heintz gyogyász. Cservenkán Schumacher gyogyászok. Apatinban Ratay Tivadár gyogyászok. Bajmonk Nagy gyogyászok. Kun-Hegyesen Wirtfeld M. gyogyász., valamint Magyarország minden gyogyász-tárában és nagyobb fűszerkereskedésben.

Elvezett és eljött
TEHETLEN
Tehetlenség
Bízto segély!!
A csász. kir. szab. carbon nemiszerviz-szabályai bárki is minden utóbajról menten meggyógyulhat, ha csak a vállalkozás, állandóan, gyakran már 2 nap alatt meg is, ahol már semmi sem használ, meg az évek óta tartó tehetlenséget és magomást is helyes, járulékos orvosi-terápiával gyógyíthat. A legelőbbi professzor és orvosi szakpárt, a legmelegebb orvosi ajánlások a gyökeresen légygyógyítás czarokba mentő orvosi-terápiát, minden erők nélkül ajánlik a szenvedőknek a carbon-zuhany azon nali megrendelését, mely állandó sikert hozhat. Lejessen ez szorve a használt utastással, valamint orvosi nyilatkozatokkal 5 ftr 50 kr. Titoktartás melletti megküldés és a csomagolás a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. A cs. kir. szab. carbon-zuhany forrártára, Dr. Altmann Karoly urnal Becs, VI. Gumpendorferstrasse 95.

Valódi
ORVOSI MALAGA-SECT
A klosterneuburgi csász. kir. borkisérleti állomás vegyelemzése szerint
kitűnő jó, valódi malaga,
mint kitűnő erősítő-szer előrelentélt beteges, udulók, gyermekek stb. számára, a verszegyenység és gyomorgyengeség ellen legkitűnőbb hatású. $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ eredeti palackokban s törvényesen bejegyzett védjegyek alatt a
Vinador spanyol bornagykereskedésnek
BECS HAMBURG
250 kr. és 1.30 kr. eredeti árak mellett kapható:
Zomborban: Saly Gusztáv gyogyászorész, Engel Adolf fűszerkereskedő, Falcione Gusztáv, Heindlhofer Róbert,
Adán: özv. Pavlovits Emil gyogyászorész, N.-Palankán: Nagy Dező fűszerkereskedő, Uj-Verbaszon: Seidl Ferdinánd, Petrovoszelon: Szakaita Sándor fűszerkereskedő uraknál.
Orvosi malaga-termesztési Carte-blanche I. üveg 2 trt., fél üveg 1 trt 10 kr.
Kapható Zomborban Heindlhofer R. ur vegyeskereskedésben.
Kérteik a VINADOR jegyre, valamint a törvényesen bejegyzett védjegyre szorosan vigyázni, mert föltölen valóságúrt s jóságúrt csak azon esetben vállalunk felelősséget.

MUTATVÁNY

Molnár Gyula

„RÖVIDLÁTÓK“

ezimű 3 felvonásos eredeti vígjátékából.

Személyek:

Reöthy Clarisse grófnő, számaözvegy.
Evelin, unokahuga
Bende Akos br., val. bel. tit. tanácsos, aranygyapjas vitéz stb.
Algernon, fia.
Vessa Armin gr., huszár Kapitány.
Hoós Béla, ügyvéd.
Gyorky Péter br., Evelin gyámja.
Vornyák Vendel, bölcsészettudor, Algernon nevelője.
Rosamunda, Evelin társalgónője.
Történik a Reöthy kastélyban. Idő jelenkor.

IV. JELENET.

Evelin (egyedül, később) Hoós.

Evelin:

Ó, valóban

Okom van mindent látni velem, hogy megértem helyzetem. Kicsiny valék, Midőn atyám ágyához hivatnak, S emlékszem, hogy zokogva, mint ölelt Keblére; — aztán többé sohse láttam. Zárdába vittek — és négy napja éppen, Hogy gyámtyám értem jött. Itt találtam Clarissét, a ki hidegen fogadott, Kerestem Béla bácsit — azt felelték, Hogy mert meghalt atyám — eltávozott, De végrendeletében róla is Gondoskodott. De nem testvérem ő, Atyám jóindulatból fölnevelte. Clarissenak megvallom, hogy úgy tekintem, Miként testvéremet, és látni vágyom, S tudom, hogy nem feleltek ő se engem, El fogja hívni — mondá s oly csodásan Nézett reám. Mindegy — örültem ennek, Mint gyermek, hogyha visszakapja újra Játékszerét. Aztán megérkezett Társalgómon s azt mondta gyámtyám, Hogy egy Reöthy grófnő soha sem Lehet egyedül. Majd megjöttének Ama szelid, jölelkű öreg ur, A kit atyám elteben láttam egyszer, S fia Algernon ur. A gyámtyám Azt mondta, hogy atyám végrendeletben Meghagyta, hogy Algernon ur neje Legyek, különben sok vagyoni hátrány Sújthatna. Ah, mi ez „vagyoni hátrány“? Atyám akarta s ez elég nekem. De Algernon ur oly különösen Beszél velem s egyszerre itt hagyott Faképnél engemet. — Ez az egész. Kérdeznék még valamit — de Clarisse Oly ritkán szól nyájasan s gyámtyám Csak annyit tud, hogy az exteriort Szem előtt kell örökké tartani. Mit akar ezzel? Én azt nem tudom Mit kell az exteriort érdekében Tennem, de érzem, hogy szívem tele És nincs ki megkönnyítse lelkemet.

Hoós: (belép, Evelin sikoltva rohan karjai közé.)

Evelin: Béla bácsi!

Hoós: (hirtelen kibontakozva Evelin karjai közül.)

Grófkisasszony!

Evelin: (zavarodottan áll és lesüti szemeit.) Ön mondja ezt nekem?

Hoós: (kimerően.)

Eljöttém önnek

Frigyéhez gratulálni. Nem tudám Hogy egyedül találom. Boldogult Papája jötvénem volt és mivel Clarisse grófnő megengedé nekem, Kötelességem tolmácsolni önnek Szerencsekívánatom e napon.

Evelin: (félre.)

Mily hidegen szól hozzám s nem nevez Többé Evelinne. (Fenn) Ön haragszik.

Hoós: (Félre.)

Azt hittem, hogy a kisdéd Evelint Találom, s ime hajdon ez itt.

Mily szép. De mit felelek. (Fenn.) Mért e [kérdés?]

Evelin: (Szomorúan.)

Ön kérdi? Mért nem szólít Evelinne?

Hoós: (Félre.)

Soká maradnom nem szabad. E búvós Arcz megzavarná józan eszemet.

(Fenn.) Grófnő ninesen jogom bizalmasan Nevezni — én csak idegen vagyok.

Evelin:

Idegen ön, ki bölcsőm ringatá S játszott velem a porban, idegen, A kit atyám csak úgy szerete, mint Leányát.

Hoós: (Meghatva.)

Válaszolok, hogy gyorsan.

Ezt nem tehetném, erre ha mások is Jelen lennének. Egyszer — már nagyon rég Súlyos beteg volt atyja, s orvosa Éjti napot ágya mellett töltve el Ápolta önteláldozón s a kór Kimelve atyja éltét elrabolta, Bosszúból tán az önteláldozót. Az orvos az atyám volt. Hálaképen Magához vett a gróf s mint gyermekét Neveltetett föl. Ennyi az egész.

Evelin:

Ebből még nem tudom megérteni, Hogy mért kell most velem oly hidegen Beszélnie?

Hoós:

Mindjárt meg fogja tudni

Reöthy gróf lerótta tartozását, Jólétét szerze nekem és én ezért Hálás vagyok. Midőn nagylelkű atyja Örök álomra hunyta le szemét, El kelle hagynom e kislőt házat, Szülőház volt e kastély nekem, Mert hivatás szőlított innen el. Azóta sok minden megváltozott, A kisdéd Evelin Reöthy grófnő S ma már Beretvai és Csánádi Bende Algernon bárónak menyasszonyává Lett s többé nem szabad ismerni Rangján aluli jóbarátokat. Ha Clarisse grófnő mégis oly kegyes volt S megengedé, hogy emez ünnepélyen Jelen lehessen, akkor nem csaldótt Önézetemben, mely megtiltja azt, Hogy tolakodjam.

Evelin:

Ah már értem önt.

Valaki félreértene nemes Vonzalmát. Hát legyen! Megengedem, Hogy óvja férfias önézetét, De am viszont követelem, hogy akkor Midőn nem látja és nem hallja senki, Legyen testvérem ön, s feleldük el, Hogy társadalmi illem mit parancsol, Szóljon bizalmasan s halgassa meg Szívemnek zaklató ketelyeit.

Hoós: (Félre.)

Tekintete bizony még megzavar. Miért jövek ide? Már érzem azt, Hogy lelkem háborogva fog feledni. (Fenn.) Igen! Testvéreként tekinthet engem S ha van szavamnak anyi ereje Valamely kételyét oszlattni el, Boldognak érezném magam e hitben.

Evelin:

Ha van-e, hisz csak öné vártam ép, Kibézh legyen bizalmam. Egyedül Ön az, kiről tudom, hogy hön szeret, Mert jól emlékszem, mint csókodta arcomot S nem volt oka azóta meggyűlölni. No látja, én alig jövek haza, Tekintetem már is kereste önt, S ha tudná mint fáj, midőn megtudám, Hogy haszaltan kerese — távozott Talán örökre.

Hoós: (Félre.)

Ah egyedül itt...

Szívem remeg szavának hallatára. (Fenn.) Grófnő az illem tiltja ily soká Egyedül lennem itt. Engedje meg, Hogy nagynénjét is fölkeresse őt, Köszöntsem s megköszönjem kegyeit.

Evelin:

Ah ne még. A gyámtyamért Küldöttem társalgómon, amde ön Mindenről inkább felvilágosíthat S meg fogja tenni őszintén — hiszem.

Hoós:

Bizony! Nos mi az, mit tudni óhajt?

Evelin:

Elsőben is szeretném tudni én Miért van az, hogy ma gyűrűt cseréltem Egy ifjuval, kit eddig sohse láttam

S a ki mihelyt egyedül volt velem, Atyjáról szolt sértőn, illetlenül Félvállról hozzám és sok ostobát S nevétségest hadarva össze viaszta Egyszerre eltűnt.

Hoós: (Félre.)

Ettől féltem én!

Szegény leány. S ha hogy meggondolom, Hogy ezen ifju kit jól ismerem Vátsátságáról, sorsát köti össze E nemes lény sorsával — fölzdul Igazságérzetem — — haj! mit beszélék Ez már a szív, mely vesztegetni készül. Nem ugy. Nem! hisz csupán könnyelmű és Tapasztalatlan, ám ha férfi lesz Boldoggá fogja tenni Evelint, Hisz a nagyok s hatalmasoknak ez Oly könnyű feladat.

Evelin:

Ön tétováz.

Ha igazán testvérem, szőljon ön Ugy érzem, hogy a mit atyám akart, Szívemmel ellentétben áll. Ah én Nem akarok foglyoként fogva lenni.

Hoós:

A kegyelet azt sugja mindenik Nemesen érző lénynek: mit halálos Ágyán szőlje elhatározott Azt teljesítse.

Evelin: (Félre.)

Ó is így mondja ezt.

(Fenn.) Köszönöm önnek édes Béla bácsi, Hogy ezt tudtomra adta. Jó atyám A menyből nyájasan tekint le majd És megvigasztaland, mert teljesitem Akaratát. Ha ön nem mondta volna, Hogy ennek így kell lenni, higgye meg, Bár sejtém s gyámtyám is mondta így, De nem lett von' eröm eltűrni ennyi Bántalmat. Jó tehát, eltűröm én, De hogy könnyebb legyen megszokni e Nehéz sorsot, még egyet megtesz-e?

Hoós:

Meg bizvást, ha módomban áll. S mi az? (Félre.) Erzem, mint változik át hirtelen Egész valóm.

Evelin:

Nem lesz nagy áldozat.

Maradjon itt nálunk néhány napig, Legyen közelben, adjon jó tanácsot.

Hoós: (Félre.)

Maradni? Futnom kéne s mégis csak Oly jól esik, hogy ő marasztal itt. (Fenn.) Készséggel, ha az illem engedli.

Evelin:

Igéri?

Hoós:

Majd megvállik. Ah, de itt jó Ó excellentiája.

V. JELENET.

Evelin, Hoós, Bende.

Bende: (Belép, csodálkozva áll meg.)

Egyedül?

Hol Algernon? Ki ezen ifju ember? (Közlebb jő.)

Hoós: (Mélyen meghajtvva magát.)

Hoós Béla ügyvéd.

Bende:

Már emlékezem.

Ön az elhunyt Reöthy gróf kegyenceze Volt. Üdvözlöm. (Kézet szorít vele.)

Sok szépet és nagyon

Sok jót is hallék önről. Amde hol van Algernon s a tanár ur, s hol van a Társalgónője, gyermekem?

Evelin:

E perczen

Küldém el ön magam. Algernon ur És nevelője már rég távozott S hogy Béla bácsi jött —

Bende:

Béla bácsi.

Ki az?

Evelin:

Nos itt. (Hoósa mutat.)

Bende:

Vagy ugy szép gyermekem.

E megszólítás Béla bácsi — kisdé Nagyon is nyárspolgárius s azért Szívesen venném, ha helyette inkább

Hoós urat mondana. (Félre, izgatottan.)

Nem foglathat meg

Hova mehetett akaratom ellen. (Hoóshoz.) Tehát ön

Hoós:

Nem mulaszthatám el én sem Üdvözzellet adózn jölvénem leányának.

Bende: (Hídegen.)

Köszönöm ezt nevében.

Szép gyermekem, ha ez kedvére volna, Nem gátolná misem, hogy fölkeresse Társalgónőjét.

Evelin:

Hoós ur Isten önnel

S viszontlátásra nemde, mondhatom (kezét nyújtja.)

Bende:

Túlságos bizalom. Kevessebb is Megelégednék Hoós ur. Amde mindjárt Megtudjuk mit keres. (Evelinhez.) Ah Evelin Ön távozik? — jó! Menjen gyermekem. (Evelin meghajtvva magát el.)

Egy boszorkány-per.

— Karcolat —

Mert hogy Kórmós Kálmán azt mondta, miszerint boszorkányok ellen — mivel azok nem léteznek — pert indítani nem lehet; hát csak elhisszük, hanem azért — mégis bunda a bunda!

Angolországban, a szabad hazában történt; de megtörténhetett volna máshol is. — Egy törvényszéki bíró elé, ki igazságszeretetről és tudományáról — ergo fölvilágosodtságáról is híres volt, egyik körúran midőn a bíróságokat vizsgálgatta, a midőn hébe-korba maga is leült igazságot szőlálatni, egyszer csak egy összezsugorodott képű, az évek terhe alatt meggyörnyedt vén aszszonyt vezetnek, hogy az az Istententől elrugaszott — nem is annak képmását viselő földi teremtu ény, valóságos boszorkány.

Százan esküdtek rá, hogy látták sörűn nyargalni, a kéményből körülpüni — persze nem a szt. Gellért felé, hanem Haekia felé az izlandi vulkán felé, mert az angol boszorkányok, meglehet, ott tartják gyüleiket, az annak kraterében fölállított „fekete asztal“ mellett.

Más száz megesküdött arra, hogy a banya a feje tetéjén rohant végig a szantó-földeken, a lábait az égnék tartva, a mi bizonyára az egész aratást tönkre fogja tenni!

A bíró látta, hogy a nép felbőszült és hogy az ilyen tömeggel szemben az olyan „Kórmós Kálmán“ feleletet nem csak hogy nem használ, hanem nagyon is ártbat, azért nem szolt a tőmeg ellen, mert ez csak alázott volna a tüzre, hanem haragosan förmedt a banyara:

— Mi a neved?

— N. Angelina — könyörgöm'asan.

— Aztán angol vagy te?

— Igenis, felelt megemve az anyóka.

— Ezer szerencséli, hogy angol nő vagy — folytató a még miadig durván a bíró

— mert ha nem az volnál, majd megmutattuk volna az utat az ördög konyhájába. Ez sokat változtat a dolgon

Angolországban minden szabad, a mit a törvény nem tilt. A törvény pedig a sörűn repulást vagy nyargalás, a fején járást nem tiltja — — pakolj! Hordd el inuét magad!

Az anyóka bizony kétszer se engedte magának e szép bókókat arczába vágatni, ugy elkodródott, mintha csak ott sem lett volna.

A bíró erre a bámuló tömeghez fordulva folytató: „Igen ugy van az édes barátim, a mi áldott, szabad hazánkban senkinek sincs joga valakit valamben akadályozni, a mit a törvény megenged. Ha valakinek kedve van a feje tetéjén sétálgatni, hát azt teheti; senki, de még az uralkodó sem tilthatja meg neki.“

— Igaz! — ordítá erre a tömeg — — még a király sem tilthatja meg, hogy a fejünkön járjunk! Eljen a szabadság! Eljen a szabad Angoulhon! Eljen az igazságos bíró

More patrió.

Hit, remény és szeretet.

— Reflexiók. —

Mi az „élet”?

Talán az az „élet”, mikor az ember engedve az állati érzésnek, mit éhségnek, szomjúságnak mondunk, eszik, iszik és — jóllakva — alszik, hogy ezután ismét elejétől kezdje?

Ha ez egyedül képezi az emberi életet, akkor utálják élet! Utálják és megvetik!

Vágyam másképp festett le téged, képzeletem másnak ígért: ily alakban nem kellesz nekem! És valóságban más vagy-e talán? Nem-e csak képzeletszülette mind, mivel sötét pusztaságotok felélik? Dicsőség, vagyon, hatalom és egyéb oly ékes szavakkal nevezett fogalom, nem érthető pusztá agyrem-e mind?

Látom a dicsvágyó szolgalelkű, hogy légedél magasra emel. fövel a nagy sokaság közt; szíve csak egyet érez, szeme csak egyet lát és sika csak azt sugja: dicsőség! Látom, hogy görnyeszti hátát a hatalmas előtt, hogy árulja el azt, ki segíteni ígért, csakhogy bálványt elérhesse. Oh szegény bolond, mikor cénálval vész lenni, akkor alacsonitattál le leginkább, mert a hatalom csak szolaját dicsóit!

„Vágyom!” — te mindenható eszköz, mellyel ajtókat nyitok, szíveket lezárolhatsz, vágyom téged imádkál! — suttogja a másik. Pihenés nélkül futkos haszna után, dolgozik, munkál és izzad fáradsául, hogy annak bírásához juthasson, mit egyszer birva nem élvez, mert a birtoknak átka a vágy: többet bírn!

El ti átkos képek, nem ily álomok voltak azok, melyekben életemet élni vágytam.

Szív, te jó bajtársam, veled meg vagyok elégedve; nem te vagy az oka, hogy ez életet megatálva föle szabadulni akarok. Csendes magyában álmotadt földi utamat, melyen nesztelenül haladni ellentállhatatlan paran csodra im erős akaratom volt. A szerelm utjaról regéltél nekem. Egy szerény angyalt látam, egy leányt, kit a koros földi vágyaktól mentek gondoltam s kinek igyentelen, szende szíve az álmodban látottal azonosnak tetszett.

E földi angyalkam akartam én élni.

Az érzelem, mely szívemben honol, a gondolat, mely agyamban megfogom, mit lelki és testi erőm eredményezhet, mindazt neki szentelni, neki áldozni, ez volt akaratom.

Oh mi boldog voltam, hogy életemnek célja és az cél elérésére való törekvésem aital „életem” is volt! És most? — szívem mert sajgatsz így, mi kinez, hogy így beszél nem készitetsz? Oh értelek, tudom, hogy a kétey bánt, ez imádozt angyal szíve hasonló-e hozzád, a kétey kinez, e szív úgy érez-e, mint te?! Hallgass szívem, ezerm nem bírja ki fájdalomdat, hallgass, mert ezen leány csalna nem lehet!

De te eddig még nem csaltál meg, ha most is igazod volna? Oh akkor élni többe nem akarok, élni többe nem tudok!

Akkor előveszlek téged pisztolyom, — melyet azért vásároltam, hogy életemet, e pusztá rongyokat mások ellen megvédelmezzem és te megzsabadítsd attól, mit merőrizni hivatta létel volna!

Meghallni, életemen, érzeteiken porrá lenni, mily boldog állapot semmit sem érezni, igen én nem érzendek többe semmit, de az az édes, imádozt lény, a visszamaradó angyal, o fog érezni, oh ha szívem kinez sejtelve igaztalan, ha o mégis szerel!

Nem, nem halok meg!

Iue tehát remélt! remény, hogy szerel, az tartóztatna vissza a haláltól? — Nem e kétey, édes, de mérges kétey a remény, melyről legnagyobb költők is azt dalolja:

„Remény, remény, mért vagy te szép vágy?
Teged az ég nekünk mért is ád?
Aszért-e csak,
Hogy hervadóknak kelybed legyen,
Hová csalócsás ejeiben
Szemünk harmatját hulljanak...”

De nem, nem lehet az hervadó kehely, nem lehet az csábító ábránd, a mi ezer meg ezer embernek életerőt nyújt, nem lehet ezen jentől) küldött sugár elenyésző ködkép. —

Imádlak isten, hogy élteit sugaradat lelküed két éltévedt gyermekednek, imádlak, mert általad tudtam meg azt is, mi az élet. Nem ama nagybanug fogalmak alkotják e földi életet, melyet számtalan ember nyugtalanul hájbáns, nem azon szívetelő bálványok, melyeket éltevedt sergek örgönge környeznek, ez életben egyedül csak egy boldogit: a hit, remény és szeretet, isten és emberek irányában!

Árpád.

Írók karácsonya.

Immár nemcsak a szeretet, de egyszerűsmd az irodalom ünnepe is a karácsony. A főváros fényes kirakataiban ott zöldel a karácsonya, ragyogó „kriszkindlik” kel teli, de a könyves boltok előtt is sűrű népcsoportok csodálják az irodalom ez idei karácsonyi termékeit.

Talán még nem volt a magyar nemzetnek olyan karácsonya, mely gazdag és tartalmas irodalmi ajándékokkal kedveskedett volna a mai. Az írók legvártaozabb csoportjegyemástól elütő irányú termékekkel szolgalt. A tudomány és a népszerű aztán a szépirodalom egyformán jól vannak képviselve. Azaz hogy egyformán voltak, ha a magyar írók fejedelem nem állana elő szokott karácsonyi ajándékával. Jókai — mint tavál „A löcei fehér asszonytal” — most is egy öt kötetes regényvel ajándékozta meg a nemzetet.

„A kis királyok” — ez a címze legújabb regényének. Tárnya ezimében van s eme tárgyában van ama kiváló érdekesség mely „Jókai” ezt az új regényét a „Magyar Nabob” s „Kárpáthy Zoltán” utódjáról teszi. — A forradalmat közvetlenül megelőző években játszik a regény cselekménye, mely változatosága és fantáziájának ereje, általában szerelmi részleteinek búbája által még régibb regényeit is felülmúja. Azonban a legmegragadóbbak „Jókai” ez új regényében a nőalakok. S ezek között a hősön — a „vadmascaka”. Egy magyar születésű bécsi szalon dáma vadóc leánya, ki elhagyott vadon szigetnek nevelkedik. Ereiben egy cocotte s egy Margit vére egyesül. Összinte és hazug. Csupa ellentét — és demonilag szép. . .

Jókai után a nemzet legkedvesebb elbeszélője „Mikszáth Kálmán”, kinek új kötetete most jelent meg.

„Úrak és paraszok” ez a címze a szép kiállítású kötetnek, mely elbeszélések s karcolatokkal tartalmaz a kitűnő elbeszélő és a páratlan karcolat írótól. — E kötetben vannak ama pompás „tenykepek” is melyeket a külföldi irodalom is stietett át üdíteni.

Mikszáth után a modern magyar költők közül Kiss József az, ki irant a külföld legújában érdeklődik. Összes költeményeinek fordítása közelebb jelenik meg Lipcseben. Neugebauer László fordította ugyan németre, de mégis csak eredetiben élvezhetők ezek igazán. Hogy milyen évezetek, igazolja az a körülmény is, hogy im negyedik kiadású jelent meg karácsonyra. Az új kiadás tartalmaz nem szükség többe dicsérünk, de a gyönyörű kiállítást nem lehet említés nélkül hagynunk.

Különben kiállításra által tünik tel a karácsonyi könyvkiakatokban egy érdekes nagy díszkötésű könyv.

Robida „A huszadik század regénye” e szíves képekkel gazdagon illusztrált nagy regény címze. Hatvanöt évvel viss bennünket előbbre ez a regény s többe között lerajzolja az 1950 ik évi Párist. Hogy mit cselekesznek ott hatvanöt év múlva írásban és képen adja elő a gall szemlém regényőr ki az illusztrációkat maga készitett regényéhez s aki mint rajzoló is előkelő helyet foglal el.

Nem kiváló kiállítású, de érdekes tartalmaz a két kötetes regény is, mely csak most került ki a sajtó alól s már is nagy érdeklődést keltett.

„Bródy Sándor” „Don Quixote kisasszony” című regényét értjük, melyen még meglátszik szerzőjének hitálsága. Ez az erőnye és ez a bűne. — A regény a magyar iói világban játszik, kár hogy nagyon rea-

liztikusan és setétre festi az állapotokat, míg a szerelmi jeleneteket nagyon is kiszínezi. E tekintetben nagyon is követi mestert Zoltát, kinek új regénye „Germinal” magyar fordításban szintén látható a kirakatokban. — De tanácsosabb erről nem beszélni. Amint hogy sok, sok érdekes könyvet említés nélkül kell most hagynunk — maradjon új évre is.

Baronyi Pál.

Bács Bodrogh megye aispánja.

A „Zombor és Vidáék” tekintetű szerkesztőségének.

Megyek legelőbb adót fizető bizottsági tagjaknak, az 1886 ik évre érvényes biradó névjegyzékét, van szerencsénk megküldeni. Zomborban, 1885. évi decz. hó 12-én.

A megye közönsége nevében:

Schmausz, aispán.

Gróf Chotek Ottó 47693.—, Fernbach Béla 20634.80, Id. Leibach Adam 20234.51, Baro Puhon Ferenc 19711.15, Id. Fernbach Auai 14501.—, Dunyetzky Lazar 12011.33, Id. Latnovics Janos 11489.92, † Br. Rudicz József 10844.82, Br. Redi Bela 10313.83, Schmausz Ferenc 5851.55, Br. Rd. Lajos 8485.57, Szemző Matyas 7390.—, Löbl Jekub 6430.11, Löbl József 6249.62, Latnovics Illés 5415.45, Vuits Szabbasz 5115.28, Vojnits Jakab 4480.42, Id. Vojnits Lukacs 4413.12, Vojnits József 4407.37, Veindl Mór 4225.83, Szemző István 3998.48, Gyorgyevits Szava 3612.—, Kohn Lipót 3542.20, Vámosy Nándor 3080.02, Dunyetzky Sándor 2989.—, Rudias Ferenc 2894.10, Pilaszanovics József 2865.99, Latnovics Erno 2864.28, Szeher Mihaly 2694.24, Gunder Ignacz 2671.—, Krahl Adolf 2670.—, Reinhardt György 2597.03, Leibach Janos 2585.04 1/2, Id. Leibach Adam 2566.39 1/2, Szemző László 2441.39, Rosenberg Adon 2355.85, Rosenberg Mor 2355.84, Pollas Jakab 2355.64, Graber Gyula 2307.12, Vajovits Zsakar 2281.70, Henicz Nandor 2263.88, Dr. Engelman Zsigmond 2248.18, Benedek Elek 2185.34, Schmidt József 2158.73, Rohmer Karoly 2158.73, Cseh Ervin 2122.66, Tork Janos 2091.05 1/2, Buschán Jakab 2048.83, Racz György 2029.51, Parscsent Felix 1919.62, Dr. Othenheimer Vilmos 1806.28, Aman József 1788.65, Szemző Gyula 1765.72, Dr. Vojnits Istvan 1764.52, Ouaith Mor 1749.59, Grigorovits Peter 1714.80, Kormendi Gyula 1699.78, Kovacs József 1669.56, Engelmann Adol 1663.27, Debeljacsai Izidor 1658.—, Ouaith Lazar 1645.59, Dunyetzky Milau 1624.—, Freund Ferenc 1622.—, Leibach Peter 1612.09 1/2, L. Ouaith Kohn 1611.29 1/2, Latnovics Pal 1603.95, Popovits Vacu 1609.—, Vojnits Barnabas 1615.50, Ucau József 1506.85 1/2, Freund Vilmos 1494.71, Id. Fernbach Adam 1490.98, Sculler Saia mos 1482.41, Gieszaa Mor 1475.55, Rudicz Gergely 1464.74, Kohn Mor 1434.62 1/2, Dunyetzky Istvan 1414.—, Gruby C. M. 1405.01, Szalai Karoly 1400.—, Braun Adam 1391.26, Majoros Jozsef 1387.63 1/2, Mayer Janos 1384.77, Löbl Samuel 1375.22, Ungar Beni 1367.06, Henicz Albert 1341.92, Schick Matyas 1314.76, Joczits Mladen 1297.04, Sterb David 1273.91, Bruek Simon 1262.96, Vighardt Ede 1244.14, Hajducska Mano 1239.87, Gombos Gabor 1215.10, Veny Marton 1214.98, Rafla Sandor 1212.—, Loschitz S. Lipót 1198.17, Vissy Karoly 1194.94, Pillischer Mor 1190.—, Dimitrovis Mihaly 1186.42, Manojovics Guso 1186.30, Löbl Vilmos Mészáros Ignacz 1170.—, Manojovics Lazar Nikola 1157.41, Latnovics Vuicze 1155.86, Dudvarzsky Gabor 1148.24, Csincsuraik Mihaly 1117.37, Kis Abel 1061.70, Gombos Lorincz 1085.06, Alexievics Mita 1070.—, Deutsch Adol 1063.66, Bachrach Mór 1061.74, Bellan Mihaly 1057.32, Hacker Salamon 1054.62 1/2, Matkovics Lajos 1039.—, Jovavovics Dusan 1038.58, Sztratimovits György 1036.—, Oberänder Fülöp 1023.44, Pollak Simon 1023.—, Kohn Mór 1018.78, Pollak Ignel 1018.31, Schlagerter Tamás 1012.30, Gavanszky Tosa Dokin 1003.—, Korba Karoly 1000.08, Teits Sandor 988.13, Loschitz

Jakab 978.61, Horváth Lukács bögre 975.—, Dunyetzky Dániel 970.—, Go cs Gyula 959.16, Zimmermann Henrik 858.78, Sztricszevits Aron 956.57, Schick Miklós 953.31, Feher József 951.34, Horvatzky Jöca 951.—, Lukás György 946.57, Vámoscher Mihaly 945.38, Ertl József 941.—, Dr. Alföldy Gedeon 936.72, Schuller József 924.61, Muddeon 936.72, Zomborsky Demeter rinsky Gyöka 923.26, Zomborsky Demeter 918.—, Gaál István 908.22, Robicsek Adol 903.35, Dukai Matyas Janos 900.—, Nikolt-Milos 896.13, Diener Janos 890.40, Graber József 887.97, Stojkovics Miklos 887.85 1/2, Görgel Janos 882.64, Br. Jovits Tivadar 875.—, Manojovics Pál Márkov 870.82, Dr. Ergh Mihaly 866.37, Császár Ferenc 865.59, Krishaber Simon 862.45, Czilczar Jakab 853.86, Szallagy Mór 852.02, Katyzsky Danilo 851.43, Milyty Jöca 849.79, Id. Weiss Jakab 842.62, Katyzsky Pajm Mladen 841.47, Gortva Antal 841.—, Ábrám Herma 836.88, Dudas Imre 835.91, Mutsi Menyhert 835.02, Dudás Lajos 834.53, Szancsny Sandor 833.98, Gerber Nándor 832.—, Hetteshemer Henrik 817.76, Kiss Sándor 811.44, Komlos Ede 810.78, Id. Ertl Janos 808.—, Gyenes Urban 805.14, Pukovits József 805.05, Engelmann József 798.—, Csish Antal 797.93, Hipp Miklós 795.56, Szabó Ferenc 789.66, Poppovits J. P. 788.—, Bogner István 785.—, Dr. Bernheim Samu 784.78, Zarkó Antal 781.34, Vojnovits Vazsa 778.—, Polyak György 773.90, Pécz Andras 771.31, Czvetkovics Janos 768.—, Borovszky Karoly 761.—, Gyorgyovszky György 659.86, Kelemen Janos 758.89, Mikó Mór 752.25, Szasz Janos 751.32, Kronstein Mor 749.—, Nagy Pal 746.26, Strauss Salamon 746.—, Ungar Lajos 745.17, Kovacs Radó 742.98, Krahl József 741.28 1/2, Id. Jöth József 741.—, Tessenyi Karoly 739.36, Grosz Salamon 739.—, Gombos Bela 736.78, Polyak Matyas 736.78, Geyer Henrik 736.59, Horvath Mihaly 734.22, Dudas Marton 729.48, Mikovits Novak 729.—, Inglicshoffer Karoly 728.72, Kazinczy Mihaly 725.27, Loschitz Vilmos 724.32, Basch Herman 722.10, Milau Gyula 720.—, Sztaukovics Lazar 718.90, Vidakovits Adam 710.10, Löbl Zsigmond 709.17, Kerek József 709.15, Katyzsky Tanasia 709.—, Müller Kourad 702.07, Vuits Pal 700.—, Dnyacsny Lazar 699.—, Speizer Jozsef 698.—, Csishas Ferenc 696.39, Piszar Janos 696.82, Kuefeli Karoly 692.32, Schwarz Jozsef 690.61, Varga Mihaly 685.—, Id. Ertl Janos 682.91 1/2, Dimitrovis Miklos 682.74, Varga Istvan 682.23, Drach Henrik 678.84, Fuas Mihaly 678.06, Dr. Csicsay Jozsef 674.84, Ertl Istvan 674.03, Dr. Ott Konrad 672.80, Zsivok Pera 671.—, Grünbaum Fülöp 669.—, Hirschenthaler Mor 669.—, Id. L. Ouaith Antal 665.39, Matyas Janos 664.—, Goustein Zsigmond 663.16, Bobany Istvan 660.63, Papik Miassa 660.—, Schlagerter Gyula 659.04, Pukovits Karoly Antal 658.84, Fischer Adol 657.01, Schick Gyrgy 656.58 1/2, Terek Karoly 655.—, Nenadovics Gabor 651.81, Dr. Mikó Ignacz 648.10, Dimovits Nikola 648.—, Matkovics Bernaiu 647.36, Zsoter Andor 645.46, Vucesvics Zsavo 642.—, Procs Istvan 641.72, Guvein Lajos 641.16, Schank Henrik 639.61, Fürst Samuel 638.03, Marberger Salamon 637.05, Hercz Mor 637.—, Janik Antal 636.—, Nagy Mihaly 634.88, Id. Mihelz Janos 634.13, Dr. Vally Istvan 633.82, Goldberger Jozsef 632.33, Dudas Antal 630.50, Toth Márton 630.30, Krishaber Adol 628.80, Id. Percel Miklos 626.57, Varmuzsa Mihaly 625.91, Popovits Panta 624.—, Omer Lipot 624.—, Grosz Ilés 623.—, Tuske Janos (Marton Ba) 622.35, Szecsek Mita 622.—, Oberänder Pal 621.66, Jankovics Sanda 621.—, Janus Janos 620.77, notri Tamas 616.38, Raussch Gyöka 616.08, Id. Borcsa Pal 616.—, Nagy Istvan 614.26, Ungar Ferenc 610.91, Toth Istvan isaszgny 612.39, Botka Istvan 610.—, Pezce Anonits 609.—, Krausz Lazar 606.18, Jovavovics György 606.—, Kovcsin Gyula 604.80, Mandus Albert 603.83, Mezey Ignacz 600.32, Bodrogh Mor 599.87, Szuk Jozsef 598.—, Gyorgyovics Paja 596.68, Mutsch Jozsef 596.52, Hirschenthaler Herman 596.—, Egi Jozsef 595.57, Maximovics Lazar 595.50, Schaubert Mihaly 594.51, Fernbach Marton 594.38, Dudvarzsky Peter 591.51, Hubert J. L. 587.46, Vereb Janos 583.59, Gayer Peter 583.57, Hoffman Pal 580.88, Dudvarzsky Gigo 579.51,